

Türkiye gibi dış borç batağına saplanan Arjantin hükümeti, bir kez daha Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) kapısını çaldı. Hükümet ile IMF heyetinin 50 milyar dolarlık kredi içeren 3 yıllık standby anlaşması konusunda mutabakata vardığı bildirildi.

Arjantin IMF kapısında, sıra Türkiye'de mi?

Türkiye ile Arjantin arasındaki benzerliklere dikkat çeken ilerici ekonomistler, 24 Haziran seçimlerinin ardından kurulacak hükümetin IMF'nin kapısını çalma ihtimalinin yüksek olduğunu belirtiyorlar. Bu ise, Arjantin'de olduğu gibi, Türkiye işçi sınıfıyla emekçi-

lerinin de yeni bir yıkım saldırısıyla karşı karşıya kalacaklarına işaret ediyor. Yine de kapitalizmin krizinin faturasını ödemek emekçiler için bir kader değildir. İşçi sınıfıyla emekçiler şimdiden kararlı bir mücadeleye hazırlanarak faturayı kapitalistlere ödetebilirler!

S.17

Haftalık
Sosyalist
Siyasal Gazete

ISSN 1300-3585

Sayı 2018 / 24
19 Haziran 2018 • 1 TL

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak40.net

**Düzen partilerinden
medet umma,
mücadeleye hazırlan!**

3

Seçim-savaş denkleminde Türkiye

Savaş politikalarından seçim başarı-
sı devşirmeyi uman AKP yine kirli
propagandayı devreye soktu. "Kandil'e
operasyon!" gündeme getirildi.

4

Seçimler, parlamento ve parlamentarizm

Burjuva devletin işleyişine sözle, dav-
ranışla ne kadar çomak sokarsanız o
kadar iyidir. Ama burjuvazi adına yöne-
time talip olamazsınız.

6

24 Haziran seçimleri ve sol...

Parlak vaatleri bu kokuşmuş düzenin
kurumlarına dayanarak ya da onla-
rı değiştirerek gerçekleştireceğini iddia
eden bir platformla karşı karşıyayız.

Düzen partilerinden medet umma, mücadeleye hazırlan!

İlerici, öncü işçiler başta olmak üzere sınıfının davasını önemseyen tüm işçiler, bu yapay bölünmenin ortadan kaldırılması için çaba sarf etmelidir! Bu yönde atılacak somut adımlar işçi sınıfını hem moral açıdan güçlendirecek hem düzenin saldırılarına karşı daha etkili bir direniş gösterebilmesini sağlayacaktır!

Kokuşmuş kapitalist düzenin krizlerinin faturasını ödemek işçi sınıfının işi değil, olmamalı da. Artık hem krizin faturasını hem kapitalizmi reddetmenin zamanıdır! İşçi sınıfı ve emekçiler için tek çıkış yolu var; o da sınıfsız sömürsüz sosyalist bir dünya kurmak için mücadeleyi yükseltmek!

24 Haziran seçimleri yaklaştıkça kapitalist düzenin siyaset arenasındaki hareketlilik de artıyor. Seçimlerde, etkisi zayıflamış parlamentonun üyeleri ile geniş yetkilerle donanmış cumhurbaşkanı seçilecek. Bu vesileyle, dinci-faşist AKP-MHP koalisyonunun fanatik destekçileri dışta tutulursa, geniş toplum kesimleri Erdoğan'ın tek adam diktasından kurtulmaya hazırlanıyor. 16 yıllık AKP kabusunun sona erme ihtimalinin yüksek olması, bu kesimlerde iyimser bir hava yaratmış görünüyor.

***

Dinci-faşist bir tek adam rejiminin yıkılmasının kısmi bir rahatlama, buna bağlı olarak bir 'iyimserlik' yaratması anlaşılabilir bir durum. Ancak bunun kapitalist sömürü düzeni gerçeğini unutturması ve diğer burjuva partilere umut bağlamaya yol açması, yeni hayal kırıklıklarından başka bir şey yaratamaz.

Unutulmamalıdır ki, iki ittifakta birleşen partilerin tümü kapitalist sınıfları temsil ediyor. Hiçbirinin işçi sınıfı ve emekçileri düşünmek gibi bir gündemi ya da derdi bulunmuyor. Zira, onlar emekçilerden oy isteseler de, temsil ettikleri mülk sahibi sömürücü sınıfların çıkarlarını koruyup kollamakla mükellefler ve bunun için iktidarda söz sahibi olmaya çalışıyorlar.

***

Burjuva partilerin seçim vaatlerinin 'cazibesine' kapılmak, kapitalistlerin siyasi temsilcilerinden medet ummak işçi sınıfı ve emekçilere hüsrandan başka bir şey getirmez. 1950'de başlatılan çok partili sistemin 68 yıllık tarihi bu gerçeği defalarca teyit etmiştir. İşçi sınıfının özellikle 1960'lı ve 70'li yıllardaki tüm kaza-

nımları ise bizzat kendi eseri olmuştur. İşçi sınıfı mücadele ettiğinde kazanmış, düzen partilerinin vaatlerine kandığında ise kaybetmiştir.

Bu gerçek, önümüzdeki süreçte daha da yakıcı hale gelecektir. Zira faturası ağır bir ekonomik krizin kapıda olduğuna dair güçlü veriler mevcuttur. IMF kapısına gitme olasılığının yüksek olduğunu artık burjuva ekonomistler de ifade ediyor. Görünen o ki, ekonomik çöküş artık kaçınılmazdır. Bu böyleyse eğer, sermaye iktidarı da bu çöküşün faturasını işçi sınıfı ve emekçilere ödetmek için bastıracaaktır.

***

Ekonomik krizler, kapitalizmin yapısal hastalıklarıdır. Nitekim AKP'ye iktidar yolunu düzleyen temel etmenlerden biri de 2001 Şubat krizidir. Sistemin bu yapısal hastalığına dinci dikta rejiminin rant/talana dayalı icraatları eklenince, ekonomik çöküş kaçınılmaz hale geldi. Ülkeyi OHAL/KHK düzeniyle yöneten AKP-MHP koalisyonu (Cumhur İttifakı) işbaşında kalırsa, kaba kuvvetle, grev yasaklarıyla emekçilere krizin faturasını ödetmek için çaba harcayacaktır.

'Millet İttifakı' yönetime gelirse eğer, ilk işi AKP'nin bıraktığı enkazı kaldırmak olacak. Bu da yüklü fatura gerektiren bir iştir. Düzen partilerinin faturayı kapitalistlere ödetmek gibi bir gündemleri olmadığına göre, yükü emekçilerin sırtına yıkmak için çeşitli yollara başvurmaları kaçınılmazdır. Yani seçimler nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın, kapitalizmin bu uğursuz faturası işçi ve emekçilerin sırtına yıkılmak istenecektir.

***

Saray çetesi saltanatını korumak için yeni bir kirli oyun çeviremezse eğer, se-

çim süreci 8 Temmuz'da sona erecek. Bu tarihte vaatler dönemi kapanacak, emekçiler bir kez daha sömürü ve yağma düzeninin iğrenç gerçeğiyle baş başa kalacaklar. O halde işçi ve emekçiler için artık esas olan, hazırlanan faturayı kapitalistlere ödetmek için şimdiden mücadeleye hazırlanmaktır.

Vurgulamalıyız ki, bu mücadeleden artık kaçış yoktur. Aksi bir tutum, yani mücadeleden uzak durmak, çok boyutlu yıkımlar yaratacak olan bir faturayı ödemeyi üstlenmek anlamına gelecektir. Biliyoruz ki, bütün onurlu işçi ve emekçiler teslimiyetten değil direnişten yanadır.

***

Dinci dikta rejiminin toplumda yarattığı dikey yarıma, yazık ki işçi sınıfında da yankısını bulmuştur. Bu vahim durum işçi sınıfının mücadele dinamiklerini kemiren bir noktaya varmış durumda. Sınıf kardeşliği temelinde birleşmek yerine şu ya da bu düzen partisi ekseninde ayrıışan bir sınıfın kölelik zincirlerinden kurtulması mümkün değil!

İlerici, öncü işçiler başta olmak üzere sınıfının davasını önemseyen tüm işçiler, bu yapay bölünmenin ortadan kaldırılması için çaba sarf etmelidir! Bu yönde atılacak somut adımlar işçi sınıfını hem moral açıdan güçlendirecek hem düzenin saldırılarına karşı daha etkili bir direniş gösterebilmesini sağlayacaktır!

Kokuşmuş kapitalist düzenin krizlerinin faturasını ödemek işçi sınıfının işi değil, olmamalı da. Artık hem krizin faturasını hem kapitalizmi reddetmenin zamanıdır! İşçi sınıfı ve emekçiler için tek çıkış yolu var; o da sınıfsız sömürsüz sosyalist bir dünya kurmak için mücadeleyi yükseltmek!

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2018/24 * 19 Haziran 2018 * Fiyatı: 1 TL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ersin Özdemir

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yayın türü: Süreli Yaygın

Yönetim Adresi: EKSEN YAYINCILIK

Meşrutiyet Mah. Kodaman Sk. No: 111/15

Şişli / İstanbul

Tlf. No: (0212) 621 74 52 - 0536 285 73 25

e-mail: info@kizilbayrak.net

twitter: @kizilbayraknet

www.kizilbayrak40.net

Baskı: SM Matbaacılık - Çobançeşme Mahallesi Sanayi Cad. Altay Sk. No: 10 A Blok - Yenibosna / İSTANBUL

Seçim-savaş denkleminde Türkiye

Savaş politikalarından seçim başarısı devşirmeyi uman Erdoğan AKP'si yine kirli propagandayı devreye soktu. Kürt halkına yönelik ırkçı saldırganlıkla birlikte "Kandil'e operasyon!" gündeme getirildi. Erdoğan, geçtiğimiz günlerde Irak'ın kuzeyindeki Kandil'e operasyon başlattıklarını duyurarak "20 uçağımızla 14 önemli noktayı yok ettik" dedi. Kirli medyası da Türkiye'nin "beka sorununu" Erdoğan iktidarıyla özdeşleştiren propagandasına devam etti.

Ancak Kandil'e saldırı, bekledikleri etkiyi yaratamadı. O yüzden de Efrin saldırısında elde ettikleri "havayı yakalayamamış" olduklarından dolayı yakınıyorlar. *Hürriyet* "yazarı" Abdulkadir Selvi, "Afrin'de bir milli şuur oluşmuştu. Seçim iklimi nedeniyle mi, yoksa iktidarın bunu seçimlerde kullanacağı propagandası mı etkili oldu tam bilemedim ama aynı heyecan dalgası yok" diye bunu açıktan itiraf bile etti. Görünen o ki Kandil operasyonu ile iç kamuoyuna yönelik bir hava yakalamak, kıskırttıkları "milli şuurla" ve zaferler kazanan komutan edasıyla seçimlere girmek hesabı tutmadı.

Erdoğan ve ekibinin ajandasında A, B, C planları hep oldu. 7 Haziran'da kaybett, Kürt halkına yönelik savaş ve saldırganlığı tırmandırarak yarattıkları baskı ortamında 1 Kasım'da istediği sonucu aldı. Efrin'de de estirdikleri milliyetçi şoven rüzgârla, içine girdikleri çok yönlü kriz ortamını, gözle görünen yozlaşmalarını ve yıpranmışlıklarını unutturmayı umdular. Nitekim toplumun önemli bir kesimini yedeklemeyi başardılar da. Ancak Efrin harekâtının beklenen oy artışını sağlamadığını, sadece %1 artış getirdiğini kendi yandaşları da kabul etmek zorunda kaldı.

Şimdi yine Kandil'e operasyon görüntüsüyle kitlelerin bilinçlerini milliyetçilik zehriyle bulandırarak, "milli ve yerli" hamaset eşliğinde seçimlerden istedikleri sonuçları almayı umuyorlar. Hem körüklenen milliyetçilikle oylarını arttırmayı hem de linç etmeye hazır güruhlarını harekete geçirerek HDP'lileri baskılamayı hesaplıyorlar. Oysa Mart ayından beri Kandil'e yönelik karadan ve havadan operasyonel girişimlerin devam ettiği -ki yıllardır belli dönemlerde bu hep yapılmakta- biliniyor. Seçimlere günler kala bu operasyonu şimdi başlamış gibi du-

yurmak, savaş-seçim denkleminde medet uman Erdoğan için belli ki ters tepti. Toplumun farklı kesimlerinden bunun seçim malzemesi olarak kullanıldığına işaret eden açıklamalar yapıldı. Efrin'de yedekledikleri ulusalcı kesimlerde bile yeterli karşılık bulamadılar. İngiliz *Financial Times* (FT) gazetesi de Tayyip Erdoğan'ın Kandil'e harekât başlattıklarını ilan etmesinin, 24 Haziran seçimleri öncesi "milliyetçi oyları kazanmak için bir taktik" olarak nitelendiğini yazdı.

Bu planın işlevsel olmadığını muhtemeldir ki Erdoğan da görmüş olmalı ki seçimlerde önündeki en önemli engellerden biri olarak gördüğü HDP'lileri baraj altında bırakmak için diğer planlarını da elden bırakmıyor. Basına da yansıdığı üzere, 9 Haziran Cumartesi akşamı AKP İstanbul İl Başkanlığı'nda gerçekleştirilen "Mahalle Başkanları Toplantısı"nda, "Bunu dışarıda konuşmam" uyarısında bulunan Erdoğan, şöyle konuştu:

"HDP üzerinde parti teşkilatımızın çok farklı çalışma yapması lazım. Bunu dışarıda konuşmam. Burada sizlerle konuşurum. Niye sizlerle konuşuyorum, çünkü onların baraj altı kalması demek bizim durumumuzun çok daha iyi bir noktaya gelmesi demektir. Dolayısıyla da her ilçede arkadaşlarımız, özellikle onlar üzerinde çok farklı çalışması lazım. Çünkü siz kim kimdir bunu çok iyi biliyorsunuz. Öyle mi? Çünkü mahalle temsilcilerimiz kimin kim olduğunu bilmiyorsa o zaman zaten bu görevi bıraksın. Bilmemiz lazım. Ala-

caksınız önünüze sandık seçmen listesini, bu sandık seçmen listesinde kim kimdir, buna göre onlar üzerinde özel bir çalışma yapmanız inanıyorum ki bize çok farklı bir netice getirecektir. Markaja alacaksınız, markaja..."

Konuşmasında, "Yani iş çantada keklik değil. Şu anda kamuoyu araştırmalarında falan iş bitmiş havada değil" ifadelerini kullanan Erdoğan, "Bir 7 Haziran yaşamamalıyız. Aynı şekilde 1 Kasım yaşamamalıyız. İş bıçak sırtı olmamalı" diye devam ediyor. Konuşmasından anlaşılıyor ki Erdoğan, sandık kurulundaki hakimiyeti elde etmek için yapılacaklardan mahalle çalışmalarında ne yapacaklarına kadar her şeyle ilgileniyor. "Bu mahallelerde hangi ailenin konumu nedir? Durumu nedir? Bunları mahalle yönetimi tespit edecek. Bunları sandık seçmen listesinden çıkaracağız. Seçmen listesinden çıkardıktan sonra da onların üzerinde bire bir ayrıca çalışma yapacağız" diyor.

Bu sefer paçaları gerçekten tutmuş. Bunlara bir de arka planda kurulan masalarda konuşulanları eklemek gerekir. "Her ne olursa olsun" seçimleri kazanmak istiyorlar. Bunun için her türden kirli planları devreye sokma niyetlerini saklamıyorlar da. "Kandil'e operasyon!" demagojisiyle yaratılan atmosferde HDP'yi baraj altında tutacak hesapları daha kolay yapacaklarını düşünüyorlar.

Ancak bu kirli politikalar halihazırda pek de dikiş tutmuyor. Kıskırtılan milliyetçilik, Kürt düşmanlığı ve savaş çığırt-

kanlığı seçimleri kazanmasına belli ki yetmiyor. "Türkiye'nin beka sorununun" Erdoğan iktidarı ile eş tutulmadığı görülüyor. Bu "beka sorunu"nun Erdoğan iktidarının bekası olduğu artık daha kolay anlaşılıyor. Zira bilinci bu kirli propagandalarla doyurulmuş kitlelerin gerçek yaşamda karnı aç. Yoksulluk, işsizlik, hayat pahalılığı diz boyu. Girilen ekonomik krizin cefasını çekecek olan kitleler hamasetlerle işlerin yürümediğinin -gerçek çıkış yolunu henüz göremeseler de- ayır-dında.

Kuşkusuz Erdoğan ve müritleri harekete geçirebildikleri çeteler ile içeride seçimler öncesi her türden senaryoyu denemeyi göze alabilirler. Her ne kadar yapılmasının önünde çok yönlü engelleri olsa da Kandil'e yönelik kalıcı işgal harekâtını da göze alabilirler. Ancak tüm bunların kurulu düzenin çok yönlü krizini beslemekten, buna yeni boyutlar eklemekten başka işe yaramayacağı da ortadadır.

Öte yandan Erdoğan AKP'si kendi ajandasına, giderek artan ekonomik krizin belirtilerine yönelik tepkileri, toplumun ilerici muhalif dinamiklerinin OHAL koşullarına rağmen susturulamamasını, Kürt halkının haklı ve meşru taleplerinin arkasında olmaya devam etmesini, işçi ve emekçilerin krizin ve savaşın faturasını ödememek üzere sokağa çıkabilecek potansiyelini de not etmesi gerekmektedir.

Seçimler, parlamento ve parlamentarizm

H. Fırat

(Konusu tümüyle farklı bir konferans-
ta gündemdeki seçimler nedeniyle gelen
talep üzerine yapılan ara konuşmanın kı-
saltılmış kayıtlarıdır...)

Daha ilk çıkış belgelerimizde, solun
'70'li yıllarda burjuva temsili kurumla-
ra ilişkin politikasının eleştirisini yaptık.
'70'li yıllarda yaygın ve kolaycı bir boykot
tavrı vardı. Boykot belli koşullarda izlen-
en bir politika olabilir ama bu koşullar
oluşmadıkça boykot yolunu tutmak, bur-
juva temsili kurumlardan yararlanma yo-
lundan kaçınmak, boş bir sol keskinlikti.
İlk çıkış belgelerimizden biri olan "Yakın
Geçmişe Genel Bir Bakış"ta bu mese-
lenin ilkesel ve politik yönleri üzerinde
durduk ve geçmiş sol hareketi eleştirdik.

'90'lı yılların ortasından itibaren ise
bir yandan kendi yaklaşımlarımız doğ-
rultusunda bir pratik sergilerken, öte
yandan solun bu konudaki kusurlu yak-
laşımlarının sürekli bir eleştirisini yaptık.
Kasım 2002 seçimleri tasfiyecı sürükleniş
içindeki solda parlamentarist hayalleri
hepten depreştirdiğinde ise bu sorunlar
üzerinde daha özel bir tarzda durduk.
Öylesine ki bu konuda yazdıklarımız daha
şimdiden konuya ilişkin iki kalınca kitap
oluşturuyor. Bir üçüncüsünü dolduracak
kadardı da kitaplaştırılmadan duruyor.
Konu partimiz bakımından birçok ba-
kımdan açıklığa kavuşturulmuş durumda
demek istiyorum. Bunları gözeterek sözü
kısa tutacağım ve daha çok da şu sıra ilgi
çeken Cumhurbaşkanlığı seçimine deği-
neceğim.

Parlamento kürsüsünü kullanmak,
belli bir güce ulaşmış, dolayısıyla kitle
desteğine sahip partilerin yararlanabi-
leceęi bir olanaktır. Ama bu devrimci
amaçlarla burjuva temsili kurumlardan
yararlanma politikasının yalnızca bir
yönüdür. Öteki bir yönü ise, seçim dö-
nemlerinin yoğunlaşmış atmosferinden
devrimci amaçlarla yararlanmaktır. Yani
kitlelerin kendi sorunlarının çözümüne
kulaklarının en çok açık olduğu bir dö-
nemde kitlelere düzen gerçeğini açıkla-
mak ve mümkün mertebe devrimci çıkış
yolunu propaganda etmektir. Biz '90'lı
yılların ortalarından beri gündeme gelen
seçimlerde gösterdiğimiz adaylar üzerin-
den ördüğümüz kampanyalarla bu politi-
kamızı hayata geçirmeye çalıştık.

Devrimci seçim politikamızın iki tem-
mel önemde unsuru var. Birincisi, "Dü-

zene karşı devrim!" şiarını yükseltmek ve
tüm temel sorunlar konusunda devrimin
programını kitlelere taşımak. İkincisi, se-
çim kampanyası içerisinde kitlelere, se-
çimlerin ve parlamentonun herhangi bir
çözüm sunmadığını, bunların burjuvazi-
nin kurumları olduğunu, burjuvaziye hiz-
met ettiğini ortaya koymak. Parlamento
kürsüsünden yararlanmak olanağı bul-
duğumuzda yapmamız gereken yine bu-
dur. Düzen parlamentosunda kitlelerin
temel çıkarlarına uygun hiçbir icraat ya-
pılamadığını ve yapılamayacağını bizzat
o kürsüden haykırmaktır. Burjuva temsili
kurumlardan devrimci amaçlarla yarar-
lanmak politikamızın özü ve esası budur.

Seçimlerde kitlelere siyasal icra or-
ganları üzerinden vaat ya da talepte bu-
lunmak, hükümet ya da başkanlıktan,
hele hele iktidara gelmekten söz etmek,
en kaba türden bir reformist parlamen-
tarist yaklaşımın ürünü olabilir ancak.
Bu kitleleri boş hayaller üzerinden aldat-
mak, onların bilinçlerini devlet ve düzen
gerçeği konusunda iyice bulandırmak
ve böylece kurulu düzenin değirmenine
bile bile su taşımaktır. Devrimciler kit-
lelere, seçeceęiniz devrimci temsilciler
parlamentoya, onun kürsüsü üzerinden,
parlamento da dahil kurulu düzeni teşhir

etmek ve çıkarlarınızı savunmak için gi-
decekler der, bunun ötesine geçmezler,
geçemezler. Devlet ya da hükümet işleri
üzerinden icraata talip olmak bir yana,
bu türden bir icraatın her zaman ve tü-
müyle burjuvazinin çıkarlarına göre şe-
killendiğini anlatırlar.

Bugün Türkiye'de hileli anayasa refe-
randumunun ardından yaratılmış bir yeni
anayasal çerçeve var. Cumhurbaşkanı
yürütme organının başı olarak doğrudan
seçiliyor. Yani sermaye düzenine alabil-
diğine geniş yetkili bir diktatör seçiliyor.
Cumhurbaşkanlığı seçiminin anlamı bu.
Bizim parlamento seçimlerinde adayla-
rımızı kitlelere sunarken kullandığımız
dilde bir sahtelik yok. Adaylarımızı tem-
silci olarak seçin, parlamentoya gitsinler,
parlamento kürsüsünden kurulu düzeni
teşhir etsinler ve sizin gerçek çıkarlarınızı
dile getirsinler diyoruz. Yapacağımız ney-
se, tam olarak onu söylüyoruz. Ama böy-
le açık ve tutarlı bir dili cumhurbaşkanlığı
kurumu üzerinden oluşturamazsınız. Zira
cumhurbaşkanlığı yetkili bir icra konu-
mudur; doğrudan ülkenin politik yaşa-
mını yönetip yürütecek kişiyi seçmektir
söz konusu olan. Temsili kurumlar için
kullandığınız söylemi burada kullana-
mazsınız. Bu tür bir konum için kitlelere

söylemeniz gereken şudur: Buraya kimi
seçerseniz seçiniz egemen sınıf olarak
burjuvaziye hizmet edecektir ve etmek
zorundadır. Doğal olarak böyle tanımla-
yacağınız bir konuma talip olamazsınız.

Bizim adayımızı cumhurbaşkanı ola-
rak seçin demek, başkan olarak biz yöne-
telim demektir. Bu Venezuela'da söylen-
di, Chavez şahsında. Brezilya'da söylendi,
Lula şahsında. Akıbetlerini biliyoruz. Ve-
nezuela hala da derin bir bunalım içe-
risinde iki arada bir derede sürüklenip
duruyor. Brezilya'da ise emekçiler derin
bir hayal kırıklığı yaşıyor. Lula iki dönem
başkan olarak Brezilya tekellerine hizmet
etmekte kusur etmedi. Uçağına Brezil-
ya tekellerinin temsilcilerini doldurarak
dünyanın dört bir tarafını dolaştı durdu,
onlara yatırım, ticaret, kar, çıkar alanı
yaratmaya çalıştı. Bu arada emekçilere
elbette bazı hak ve çıkar kırıntıları sun-
muştur, elbette düzenin temellerine bir
nebze olsun dokunmadan. Ama bugün
bütün o çok sınırlı kazanım ya da tavizler
de gerisin geri alınıyor emekçilerin elin-
den. Brezilyalı, Arjantinli kitleler bugün
IMF'ye karşı, uluslararası tekellere karşı,
neo-liberalizme karşı yeniden ayakta-
lar. Lula işçi sınıfı içinden çıkmış bir sendikacı
olarak başkan seçilmiş ve Brezilya tekellere
nasıl hizmet edilebileceğini gös-
termiş bulunuyor.

Bu tartışma, ilgili parti metninde de
vurgulandığı gibi, eski bir tartışma. Alman
Sosyal Demokrat Partisi, Marks-Engels
döneminden söz ediyorum, parlamen-
todan en başarılı bir biçimde yararlanan
bir partiydi. Bebel o parlamentoda ara-
lıksız neredeyse kırk yıl temsilciydi. Bebel
ve baba Liebknecht, 1870'te Fransa'yla
yaşanan savaşa cepheden karşı çıktılar,
halkların kardeşliğini savundular. Sos-
yal-demokrat parti anti-sosyalist yasa
ile yasaklandı, buna rağmen bağımsız
adaylarla girdiler, o parlamentoyu gene
kullandılar. Ama onlar, o ilk on yıllar bo-
yunca hiçbir zaman hükümet ya da hü-
kümet ortağı olma, burjuva kabinelerde
bakan bulundurma istem ve iddiasında
bulunmadılar. Tersine, bu bizim işimiz
değil dediler.

Hükümet, bakanlık vb., burjuva sınıf
düzeninin siyasal icra organlarıdır. Bur-
juva hükümeti burjuva devlet yönetimi-
nin siyasal icra organıdır. Burjuva devlet
aygıtının bir mantığı var. Biz marksistiz,

devlet nedir biliyoruz, devletin sınıf yapısını ve işleyiş mantığını biliyoruz. Lenin, hiçbir zaman hiçbir ciddi karar gerçekte burjuva parlamentolarında alınmaz der. Her zaman işlerin esası parlamentoların ötesinde ve geri planda kotarılır, bir sonuca bağlanır ve ardından parlamentolarda, yalnızca biçimsel bir işlem olarak sadece onaylanır. Parlamento burjuvaziye hizmet ettiği sürece vardır, kazara bu hizmet imkanı ortadan kalktığı ya da aksadığı zaman da burjuvazi bu kurumu bir tarafa iter. Yerini burjuvazinin daha çıplak yönetim biçimleri, açık ve kaba diktatörlükler alır.

Hükümet, başkanlık, başbakanlık, devlet başkanlığı, bunlar burjuva siyasal yönetimin icra organlarıdır. Burjuva parlamentosu burjuva devlet aygıtının bir kurumudur ama belirleyici bir konumda değildir. Belirleyici olan her zaman bürokrasi ve ordudur. Hükümet parlamentonun içinden çıkar ama gerçekte ne yapacağına parlamentoda karar vermez. O karar uygun yollarla hükümete dikte edilir, hükümet de buna parlamentoda yasal biçimler kazandırır. Süreç parlamentoda başlamaz, parlamentoda biter.

Bizim işimiz icra organlarıyla değil, temsili parlamentonun kürsüsüyledir. Eğer seçilmeyi başaramıyşsek, o kürsüden yararlanmaya bakarız. Mücadelenin gelişme düzeyi ve koşullar bunu gerektiriyorsa, bu amaçla en gerici parlamentolardan bile yararlanmak yoluna gideriz. Çarlık Duması en gerici parlamento örneklerinden biriydi. Her şeyden önce eşit oy hakkı yoktu. Artı, doğrudan oy hakkı yoktu. İki kademeli seçim vardı. Bir soylunun oyu üç burjuvanın ve kırk işçinin oyuna eşitti. Ama bolşevikler böyle bir parlamentodan devrimci amaçlarla yararlanmaya baktılar ve bunda bir hayli de başarılı oldular.

- *Ama bugün parlamentoda yaşam hakkı tanınmıyor...*

Burada sorun yaşama hakkı verip vermemesi değil. Sizi tutuklaması da bir sorundur ve bundan da en iyi biçimde yararlanmak olanaklıdır. Halkın seçtiği temsilci siyasal düşünce ve eylemlerinden dolayı tutuklanıyorsa, bu da kurulu düzenin sözde demokratik temsili görünümü bakımından büyük bir handikaptır. Bugün Selahattin Demirtaş'ın tutukluluk hali, Kürt halk kitlelerinin uyarılması ve eğitimi bakımından özgür halinden belki de daha etkilidir.

Burjuva devletin işleyişine sözle, davranışla ne kadar çomak sokarsanız o kadar iyidir. Ama burjuvazi adına yönetime talip olamazsın. Olayın mantığına aykırı bu. Alexandre Millerand, Fransız bir sözümona sosyalist parlamenterdi. 1899 yılında partisine rağmen dönemin burjuva hükümetine ticaret bakanı olarak ka-

tıldı. Jaures her zamanki oportünizmiyle, sorun ilkesel değil, abartmayalım diyerek olayı geçiştirmeye çalıştı. Ama olay dönemin marksistleri tarafından şaşkınlık, tepki ve sert eleştirilerle karşılandı. Burjuva hükümetlere katılmak, işçi sınıfı davasına ve sosyalizme ihanet sayıldı. Bu davranışın burjuva sınıf egemenliği, burjuva devletin işlevi ve işleyişi ile bağı kuruldu. Nitekim bir yıl sonraki II. Enternasyonal beşinci kongresinde de olay mahkum edildi. Bu II. Enternasyonal'in Marksizm'e biçimsel bağlılığını henüz iyi kötü koruduğu bir dönemdi. Bu tavrın zamanla tavsadığını, birinci emperyalist savaşıyla birlikte ise işin genel bir ihanete vardığını biliyoruz.

7 Haziran seçimleri sonrasında üç HDP milletvekiline bakanlık verildi. HDP solunun bütün bir gerçekliği de böylece bir kez daha ortaya çıktı. Bu bakanlık görevinin sosyalist olmak iddiasındaki birileri tarafından kabul edilmesi utanç vericiydi. EMEP'in temsilcisi milletvekili seçilmeden önce EMEP genel başkanlığı kabul etti. Sonra bazı EMEP'liler, Marksizm'de bunun ne anlama geldiğini iyi kötü bildikleri için, duruma müdahale ettiler ve kendi temsilcileri istifa etmek durumunda kaldı. EMEP bile, bu reformist haliyle hassasiyet göstermek, müdahale etmek durumunda kaldı. Ama düne kadar ve yıllar boyunca EMEP'in genel başkanı olan insan bunun ne anlama geldiğini bilmiyor, bakanlık görevi verildiğinde başlangıçta kabul edebiliyordu. HDP'de Alevilerin temsilcisi konumundaki öteki biri, bir Aleviye bakanlık verilmesini Türkiye'de İttihatçı zihniyetin kırılmasının bir tarihi adımı sayabildi! Buradaki cahillik ve yüzeysellik soluk kesiciydi. Sonuçta bu sözde bakanları madara edip ortada bıraktılar ve çok geçmeden de kovdular.

Bu işler böyledir burjuva düzende. Bu çarpıcı bir örnektir ama her zaman böyledir. Dünyanın her yerinde, sözde sosyalist bir bakan olarak burjuva hükümete katılan biri, düzene hizmet ediyorsa kuşkusuz sorun yoktur. Dahası kitleleri aldatmak için iyi bir imkandır da bu. Ama emekçiler için burjuva hükümetin genel tutum ve tercihlerine aykırı bir şey yapmaya kalkarsanız, sizi anında kapının önüne koyarlar.

Biz kitlelere her şeyi dosdoğru söylüyoruz. Biz emekçilere adaylarımızı parlamento temsilcisi olarak seçin derken, hiçbir yanılsa, kafa karışıklığına ya da hayale mahal veremeyiz. Cumhurbaşkanını seçimleriyle egemen burjuva düzenin siyasal aygıtına yürütme gücü olarak baş seçmiş oluyorsunuz. Bu bizim alanımız ya da sorunumuz değil. Biz yürütmeye talip değiliz. Biz aslında yaşamaya da talip değiliz, yalnızca yaşama faaliyetinin

devrimci amaçlarla istismar edilmesinden yanayız. Yaşamaya muhalefetimizle, olup bitenin iç yüzünü sergileyerek ve bu zemini kitlelerin gerçek sorun ve çıkarlarını seslendirmek için kullanarak, "katkı"da bulunabiliriz ancak. Yasama faaliyetlerine çomak sokarak, dolayısıyla devrimci düşüncelerimizi parlamento kürsüsü üzerinden kitlelere duyurmaya çalışarak oradaki devrimci misyonumuzu yerine getirmiş olacağız.

Olay bu ama sol hareket bunun çok farkında değil ya da oportünist bir pragmatizmle öyle görünmeyi tercih ediyor. Bazıları "halkımızı alternatifsiz bırakmıyoruz" türünden pek iri laflarla sosyalist başkan adayı gösterme hazırlığına giriştiler aylar boyunca. Üstelik bunun ne anlama geldiğini açıklamak ihtiyacı da duymadan. Diyelim ki halkı alternatifsiz bırakmadınız, aday gösterdiniz ve hatta başarı gösterip seçtirdiniz de. Ya sonra, sonrası ne ve nasıl olacak? En iyi durumda Venezuela'daki, normal olarak da Brezilya'daki gibi olur.

Hugo Chavez çok farklı, çok kendine özgü bir burjuva radikaliydi. Darbe pratiğinden geçerek ve hapisler yaşayarak gelmişti. Petrol geliri sayesinde emekçi kitleler lehine bazı şeyleri yapabilmek imkanı buldu. Ama petrol rantı ile gidemediği için bugün Venezuela derin bir bunalım içerisinde. Ya burjuva sınıf düzenini temellerinden hedef alan bir sosyalist devrimle önü açılacak ya da bugünkü çok özel duruma ABD emperyalizmi ve Venezuela burjuvazisi bir son verecek. Bugünkü durum orta vadede sürdürülebilir bir durum değil. Yıllarca Chavez'i desteklemiş olan revizyonist kökenli Venezuela Komünist Partisi bugün; "yapılması gerekenler yapılmıyor, kitleler büyük bir hayal kırıklığına sürükleniyor" diyebiliyor. Kendileri yıllar boyu Chavez liderliğindeki cephenin içindelerdi, şimdi muhalefet ediyorlar. Olayın ciddiyetini gördüler, bu böyle bir yere gidemez diyorlar.

Chavez yönetimi Küba'ya nefes aldırması olabilir, emperyalizm tarafından sık boğaz edilen öteki bazı ülkelere destek de vermiş olabilir. Bunlar olabilir, gerçek yaşamda böyle çok özel durumlar yaşanabilir, bunlar genel mücadele için belirli imkanlar sunabilir. Ama marksist devrimcilerin kendileri adına böyle bir çizgisi, böyle bir konumu, böyle bir misyonu olamaz. Bunlar Marksizm'in dışındaki olaylar ve alanlar. Chavez emekçi kitleler için reformlar yapmak isteyen ve belli sınırlarda yapan da bir burjuva radikaliydi. Venezuela emekçilerinin yaşamına belli katkıları olmuştur, buna kuşku yok, ama bu kadar. Küçük, iğreti, geleceği tümüyle belirsiz katkıları eksen almak bizim sorunumuz değil. Biz bu gibi durumlara

kendi sınırları içerisinde ilerici bir anlam da atfedebiliriz ama o sınırlar içindeki konumlar ve misyonlara talip olmayız, bu bizim tümüyle dışımızda kalan bir dünya. Devrimci sınıf konumuyla ilerici burjuvaya da küçük burjuva bir akımın konumu birbirinden temelden farklıdır. Bu fark reforme edilmiş kurulu düzen ile köklü bir çözüm olarak toplumsal devrim arasındaki temel ilkesel farka denk düşer.

Peki başkanlık seçimine katılmayacaksak eğer, seçimlere nasıl katılacağız, diye sorulabilir. Yanıtı zor ya da karmaşık bir soru değil bu. İster ABD'ye, ister Venezuela'ya, ister Fransa'ya ya da Rusya'ya bakın. Her başkanlık seçiminin yanında bir parlamento seçimi var. Başkanlık düzenlerinde parlamentolar hep var. Biz burjuva temsili kurumlara ilişkin politikamızı parlamento seçimleri üzerinden hayata geçireceğiz. Önce adaylar göstererek seçim ortamından yararlanacağız. Yarın kitle desteğimiz çoğalır, parlamentoya aday çıkarmak şansımız doğar. O zaman, parlamento kürsüsünü kullanmaya bakarız. Şimdi bile, bir aday göstermediğinizde rahat propaganda yapamıyorsunuz. Miting izni alamıyorsanız, seçim bürosu açamıyorsunuz, semtlere rastgele gidemiyorsunuz. Adaysanız, o hakkı hiç değilse biçimsel yasa yönünden tanımak zorunda kalıyorlar. Aday göstermek sorunu o kadar da önemsiz bir sorun değil, demek istiyorum.

Parlamentonun yetkisinin olmaması, yasama misyonu bakımından güdükleştirilmiş olması, bizimle ilgili bir sorun değil. Biz yasama yapmayacağız ki yetkisiyle uğraşalım. Kaldı ki burjuva sınıf düzeni altında gerçekte kanunları hiçbir zaman parlamentolar hazırlamıyor, parlamentoların önüne kanunlar biçimsel onay için önden kotarılıp hazırlanmış halde geliyor. Türkiye'de parlamento "torba yasa"lar ile bir gecede düzinelerce yasa çıkarıyor. Torbada ne olduğunu parmak kaldırıp indirenler de bilmiyorlar. Parlamentoda halkın iradesi dediğimiz şey kaba bir yalan ve aldatmacadan ibarettir, parmaklar kalkıyor ve iniyor, o kadar. Parlamentodan devrimci amaçlarla yararlanmak, aynı zamanda işte bu gerçeğin kendisini bizzat orada ortaya koymak demektir. Ortada halkın temsili ve iradesi değil, fakat sermaye sınıfının çıkarlarına göre kurulmuş, buna göre işleyen bir düzen, bir mekanizma olduğunu sergilemek demektir. Bir parlamento ne denli yetkisizse, bu gerçekleri inandırıcı bir biçimde ortaya koymak da o denli kolay olur. Partimizin bildirisindeki vurgu vecizdir: Bizi parlamentonun yetkisi değil fakat kürsüsü ilgilendirmektedir. Bitti!

TKİP MERKEZ YAYIN ORGANI EKİM'İN, HAZİRAN 2018 TARİHLİ 312. SAYISINDAN ALINMIŞTIR.

24 Haziran seçimleri ve sol...

Parlamentarizmde yeni aşama

A. N. Derya

Ekonomik, siyasi, toplumsal krizlerin etkisiyle oy desteğinin günden güne erimesinden tedirgin olan "saray çetesi", baskın seçim kararıyla sürece müdahale etti. 16 Nisan referandumunu hileyle kazanan dinci-gerici iktidar baskın seçimle tek adam rejimini garanti altına alma hesabında. Ancak seçim kararının alınmasından kısa süre sonra görüldü ki, bu çetenin "olağan" koşullarda seçimleri kazanma şansı bulunmuyor.

"Milletin iradesi"ne dayanarak seçim kazanmanın mümkün olmadığını fark eden AKP-MHP koalisyonu, oyları çalabilmek için yeni bir "seçim yasası" çıkardı. İlk icraatları, HDP oylarının yüksek olduğu yerleşim alanlarının seçim sandıklarını ordu-köy korucuları denetimindeki alanlara taşımak oldu. HDP oylarını çalmak için yapıldığı açık olan bu hamle, dinci-faşist ittifakın panik içinde olduğunun bir göstergesi sayılıyor.

AKP-MHP koalisyonu ile Perinçekçi dalkavuklarının tedirginliği artarken CHP'den Muharrem İnce'nin, HDP'den Selahattin Demirtaş'ın cumhurbaşkanlığına aday gösterilmesi, ilerici ve sol kitlelerde bir "umut havası" estirmeye başladı. Tek adam rejiminden bıkmış kitlelerdeki bu ruh hali reformist solun safalarında da yankılanmaya başladı. Birkaç istisna dışında solun soluğu HDP bayrağı altında alması, yeni bir "seçim coşkusunu" esmeye başladığının işaretlerini veriyor. Yapılan açıklamalara, seçimlere yüklenen anlama, yayılan umutlara bakıldığında, parlamentarizmin uç örneklerinin sergilendiği görülüyor.

PARLAMENTER HAYALLER DORUKTA!

Komünistler, devrimci seçim taktiğine ilişkin değerlendirmelerinden birinde, bir parti ya da grubun gerçek konum ve bilincinin anlaşılabilmesi için seçimlerdeki tutumuna bakmanın yeterli olacağına dikkat çekmişlerdi. Türkiye'de sol parti ve grupların 1995'ten bu yana seçimlerde sergiledikleri tutumlar, bu değerlendirmeyi döne döne doğrulamıştır. Parlamenter zemine kayanlar devrimcilikten uzaklaşırken, düzen karşısında devrimci duruşu terk edenlerin ilk işi parlamenta-

rist bloklarda konumlanmak olmuştur.

1990'lı yıllardan bu yana solu esir alan parlamentarist çizginin merkezinde Kürt hareketi bulunuyor. Oysa Kürt hareketi bu alandaki başarısını hiç de seçim faaliyetlerine değil, Kürt halkının dün devrimci temellerde yükselen eşitlik ve özgürlük mücadelesinde yarattığı kazanımlara borçludur. İşte devrimci mücadelenin kazanımı olan bu mevzi, geline aşamada devrimci mücadeleden kaçanların sığındığı bir liman olmuştur.

Sol hareketin bu durumu elbette yeni değil. Yine de "parlamenter liman"a sığı-

nanların sayısı ilk defa bu kadar yüksek oldu. Birkaç istisna dışında sol parti ve grupların tümü HDP bayrağı altında toplanmış bulunuyor. Üstelik bu sadece bir "seçim ittifakı"! Yani ülkeyi esir almaya çalışan dinci-faşist dikta rejimini yıkmaya esas alan bir mücadele platformu değil, seçimlere dayanarak bu hedefe ulaşmaya odaklanmış bir ittifakla karşı karşıyayız.

"Parlamentarist adab"a uygun bir tercihle Taksim Hill Otel'de ortak bir basın toplantısı düzenleyen bu geniş koalisyonun bazı bileşenleri hâlâ mücadeleden söz etseler de, dört başı mamur parlamentarist bir platform üzerinden bir mutabakat oluşturdıkları görülmektedir. Söz konusu toplantıdan yansıyanlar, 24 Haziran seçimlerine büyük bir önem atfedildiğini gösteriyor. İşin ilginç yanı 7 Haziran 2015 seçimlerinden bu yana yaşananlara rağmen, "parlamenter iyimserlik" havasının bu kadar güçlü esebilmesidir. HDP'nin 7 Haziran seçimlerindeki başarısı, reformist solda zafer sarhoşluğuna yol açmıştı. Oysa hemen ardından yaşananlar, düzen parlamentosuna umut bağlamanın vahametini ortaya koydu. Sonuç zafer sarhoşluğunun, yerini derin bir hayal kırıklığına bırakması oldu.

Köklü toplumsal sorunlara düzen kurumlarından çözüm beklemenin tuhaflığı bir yana, OHAL ve KHK'larla ülkeyi yöne-

HDP, TÜSİAD'ı ziyaret etti

Aralarında Eş Genel Başkan Sezai Temelli'nin de olduğu HDP heyeti, Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği'ni (TÜSİAD) ziyaret etti. TÜSİAD Başkanı Erol Bilecik ile yapılan görüşmenin ardından TÜSİAD ve HDP adına basın açıklaması gerçekleştirildi.

Bilecik başta ekonomi olmak üzere toplumsal ilişkiler, eğitim, yatırım ortakları, teşvik ve Kürt sorunu olduğunu belirtti.

Temelli ise şunları söyledi:

"Bu nazik davet için TÜSİAD üyelerine, başta TÜSİAD başkanı olmak üzere teşekkür ediyoruz. Bu olanak sayesinde programımızı kendileriyle paylaştık. Ağırlıklı olarak programımız iki temel zemine dayanıyordu; bir tanesi demokrasi bir de iktisadi program. Ayrıntılı bir şekilde programımızı anlatma olanağı bulduk. Yukarı-

da belirttiğimiz gibi burada da vurgu yapmak istediğim şey, Türkiye'nin en önemli sorununun demokrasi sorunu olduğudur. Türkiye hızla demokrasi sorununu aşmak zorundadır. 24 Haziran seçimleri bu anlamda Türkiye için büyük bir öneme sahiptir. Türkiye demokrasi sorununu aşabilirse, diğer bütün sorunların çözümü için de önemli bir başlangıç yapacaktır. Yerel demokrasiyle güçlendirilmiş bir parlamenter sistem, evrensel hukuk normlarını esas alan insan haklarından taviz vermez anlayışıyla bir kuvvetler ayrılığı sistemine dayalı eşit yurttaşlık temelinde bir demokratik anayasa yapma sürecini başlatabiliriz. Türkiye'deki bütün kesimler bu sürece katılabilir. Ve böylece Türkiye'nin önünde en önemli baraj olan demokrasi önündeki barajı da aslında hep birlikte aşabiliriz."

ten tek adam rejimi koşullarında seçimlerle endeksli “güçlü umutlar”ın yeşermesi şaşırtıcıdır. Burjuva düzenin temsili kurumlarının itibarı dipteyken, parlamenter hayaller doruğa çıkıyor! İtibarı yerlerde sürünen düzen kurumlarına umut bağlamak, daha da beteri bu kurumları kitlelere “çözüm platformu” diye takdim etmek akıl alır şey değil.

İDEALLER YÜCE, “UMUT” SANDIKTA!

Reformist solun bir kesimi, fiilen HDP’nin bünyesine katılmış ya da tabir uygunsa bu bünye tarafından soğurulmuştur. Böylelerinin “isim tabelaları” dışında siyasal duruşu yansıtan bağımsız bir şeyleri kalmamıştır. Bu tabelaların da artık indirilmemesi için bir neden kalmamış görünüyor. Bütün olay “teknik bir işlem”e bakıyor.

Parlamenter şemsiyenin altına sığının o limanın sağladığı “güven” ortamını soluyan ancak “bağımsız” kimliğini koruma iddiasını sürdüren çevreler ile limana yeni demir atanlar da var. Bunların parlamenter şemsiye altına sığınma gerekçeleri biraz çeşitlilik arz etse de, birkaç temel vurguda belirginleşiyor: İlki baskı ve zorbalığa maruz kalan Kürt hareketiyle dayanışma sorumluluğu. İkincisi demokratik hak ve özgürlükler alanının genişletilmesi, bunun bir parçası olarak Kürt sorununa barışçıl çözüm. Üçüncüsü Tayyip Erdoğan-AKP diktasının yıkılması... Bunları, kapitalizmin her gün yeniden ürettiği ancak dinci-faşist rejim tarafından daha da ağırlaştırılmış ekonomik, demokratik, sosyal, kültürel, siyasal sorunların çözümünün önemine yapılan vurgular tamamlıyor.

Kuşkusuz sözü edilen sorunların çözümü de, ileri sürülen taleplerin kazanılması da büyük bir önem taşıyor. Nitekim ilerici, devrimci olmanın olmazsa olmazlarından biri de bu uğurda mücadele

etmektir. Burada sorun taleplerin nasıl formüle edildiği, bunlar uğruna mücadelelenin hangi bağlamda ele alındığıdır. Amaç kurulu düzeni kendi içinde demokratikleştirmek mi, işçi sınıfıyla emekçilerin ancak bu düzenin aşılmasıyla olanaklı olabilecek gerçek kurtuluşu için mücadele mi?

Bu bağlamda, solu etrafında toplanan HDP’nin programına baktığımızda, burjuva sosyal reformun ötesinde bir şey göremiyoruz. Örneğin kapitalizme, emperyalizme, burjuva sınıf egemenliğine herhangi bir itiraz yoktur. Bu arada söz konusu programın burjuva düzenin kurumlarına dayanarak gerçekleştirileceği bile iddia ediliyor. Çizgi bu olunca, haliyle kitlelerin buna inanması da isteniyor.

Sosyal reform programı vaat edildiğinde kulağa hoş gelir. Oysa düzenin sınıfsal karakteri bir yana, sadece 7 Haziran seçimlerinden sonra devletin Kürt hareketini ve halkını hedef alan saldırılarına bakmak, düzen kurumlarına umut bağlamanın hüsrandan başka bir şey yaratmadığını görmek için yeterlidir. %60’lar-70’ler gibi yüksek oy oranlarıyla seçilenlerin maruz kaldıkları kaba zorbalık, demokratik kazanımların düzen kurumlarına yasalanarak değil, tersine, burjuvazinin sınıf egemenliğinin süzül-müş hali olan bu düzene karşı mücadele ile kazanılabileceğini ispatlıyor.

Kürt hareketinin burjuva sosyal reform programını esas alması bir yere kadar anlaşılabilir. Oysa halen devrimden ve sosyalizmden söz edenlerin bu nitelikteki bir programın bayrağı altında toplanmaları, parlamentarizme kapaklanmanın uç bir noktaya ulaşmasının kanıtı olabilir ancak. Kürt halkıyla dayanışma, dinci-faşist dikta rejiminin yıkılması, demokratik hak ve özgürlükler uğruna mücadele sorumluluğuna gelince, bunların “sandık” eksenli bir seçim koalisyonunda yer ala-

rak yerine getirileceği iddiası ciddiyetten uzaktır.

BİR “SOSYALİST ALTERNATİF”

Reformist cenahta HDP ile hareket etmekten kaçınan, söylemde daha sol da duran, seçimlere bağımsız adaylarla katılan TKP de var. Demokratik, sosyal önlemlerin yanı sıra sömürüyü ortadan kaldırmak, yerli ve yabancı tekellerin işletmelerine el koymak, NATO’dan çıkmak, yabancı üsleri kapatmak, sanayi ve tarımsal üretimi toplumsal ihtiyaçlara göre planlamak gibi ileri hedefler ko-yan bu platform, sorunları da Erdoğan AKP’sinden ibaret görmüyor. Bu akımın aşamadığı temel handikaplarından biri ulusal sorundur. Nitekim seçim bildirsinde bile kırk yıldır bu ülkenin sıcak gündeminde olan Kürt sorununa dair tek kelime edemiyor.

İleri hedefler saptayan TKP, düzeni yıkmaktan değil değiştirmekten söz ediyor. Devlet iktidarı sorunu, burjuva devlet aygıtı ve devrim sorunu bu reformist çevrenin bir başka yapısal zaafiyetidir. Ecevit’in ‘60’lı yıllara ait ünlü “Bu düzen değişmeli” şiarını yükselterek, alternatfin sosyalizm olduğunu savunuyor. Söylemde ileri hedefler dillendirilse de bunlara ulaşmanın yolunun “düzeni değiştirmek”ten geçtiğini savunuyor. 24 Haziran seçimlerini ise, düzeni değiştirme sürecinde “önemli bir eşik” sayıyor.

Sosyalist söylemi kullanan bu parti, düzeni yıkmaya değil değiştirme iddiasıyla, “tutarlı reformist” çizgiyi temsil ediyor. Parlamenterist zemini savunurken ise biraz “utangaç”lık yapıyor. Oysa sol söyleme rağmen her şeyiyle düzen içi olan bu parti seçimlere atfettiği önemle, parlamentarizmin kendine has bir temsilcisi olmanın ötesine geçemediğini de gösteriyor.

YARINI BUGÜNDEN KURMAK İÇİN!

“Geçmişe ağlamak fayda vermez/ Gelecek mutlak sosyalizm/Yarını bugünden kuracaksın/O senin tarihin olacak...” (Venseremos / Şili halk şarkısı)

Devrimci mücadelenin bir yönü bugünden yarını kurmaktır. Ya da bugünde yarının kuruluşunu başlatmaktır. Elbette bu tamamlanmış bir kuruluş/inşa değildir. Ancak geleceği/yarını kurmak bugünün bakışından, duruşundan/eyleminden bağımsız olmayacaksa eğer, andaki her tutum gelecek idealini/ülküsünü içinde taşıyacaktır.

Bu bağlamda solun seçimlerde aldığı tutuma baktığımızda, vaat edilen geleceğin pek de parlak olmadığını vurgulamak durumundayız. Zira her yönüyle düzen sınırları içine hapsolan, parlak vaatleri ise bizzat bu kokuşmuş düzenin kurumlarına dayanarak ya da onları değiştirerek gerçekleştireceğini iddia eden bir platformla karşı karşıyayız.

Hal böyleyken sömürüyü, baskıyı, ayrımcılığı, eşitsizliği, cinsiyetçiliği, militarizmi vb. ortadan kaldırmaktan söz etmenin, ciddiyeti olabilir mi? Bu ve daha birçok musibetin her gün yeniden üretimi, kapitalizmin doğasındandır. Bu böyleyse eğer, söylemdeki parlak vaatlere değil de eylemdeki somut duruşlara baktığımızda, reformist platformların yarını kurma projesinin kapitalizmin “demokratik/sosyal” devlette somutlaşmış halinden öteye geçemediğini görüyoruz.

Kapitalist emperyalizm günden güne barbarlaşıyor. Filistin’de, Suriye’de, Libya’da, Yemen’de yaşananlara bakmak bu durumu anlamak için yeterlidir. Bu sistem bunalımlar, çatışmalar, isyanlar, savaşlar üretmeye devam ederken, emperyalist güç odakları halkları yeni bir paylaşım savaşı tehdidiyle yüz yüze bırakıyor. Durum bu kadar vahimken, kapitalizmden beklentiye yükselten veya onu değiştirmenin mümkün olduğunu iddia eden boş hayaller yaymanın varacağı nokta, yine bu düzene hizmet etmek olacaktır.

Sınıfsız ve sömürsüz, emekçilerin eşitlik ve kardeşlik içinde yaşayacakları bir dünya için sosyalizm şarttır. Geleceğin bu yüce idealini bugünden kurmaya başlamanın ilk adımı ise, kapitalizmi/emperyalizmi her yönüyle, biçimiyle de içeriğiyle de reddetmekle atılabilir. Bundan dolayı seçim süreçleri başta olmak üzere her koşulda anti-kapitalist, anti-emperyalist çizgiyi eksen alan devrimci bir mücadele örülmeli, güncel demokratik hak ve özgürlükler uğruna mücadele haramların saltanatını yıkmaya mücadelesine bağlı, onu güçlendiren temelde ele alınmalıdır.

TKİP MERKEZ YAYIN ORGANI EKİM’İN, HAZİRAN 2018 TARİHLİ 312. SAYISINDAN ALINMIŞTIR.

Suruç’ta AKP’li vekil ve ekibi esnafa ateş açtı

14 Haziran günü AKP Urfa Milletvekili ve milletvekili adayı İbrahim Halil Yıldız ve beraberindekiler HDP’ye yakınlığıyla bilinen Şenyaşar ailesine ait dükkana girerek, Celal Şenyaşar’ın AKP’ye oy vermeyeceklerini söylemesi üzerine katliam gerçekleştirdi. Esnafa ve tepki gösterenlere silahla karşılık verilirken, esnaf ve AKP’liler arasında çatışma çıktı ve yaralılar hastaneye kaldırıldı.

Ertesi günlerde HDP’nin açıkladığı rapora göre haberi aldıktan sonra hastaneye giden Celal Şenyaşar’ın babası Esvet Şenyaşar da buradaki AKP’liler tarafından linç edilerek katledildi. İbrahim Halil Yıldız’ın kardeşi Mehmet Şah

Yıldız’ın hayatını kaybetmesi üzerine, Celal Şenyıldız da AKP’liler tarafından doktorların gözü önünde bıçaklanarak katledildi. AKP’liler güvenlik kameralarını da kırarak polisle karşılıklı olarak havaya ateş açarken, gruptan kimsenin gözaltına alınmadığı ve AKP’lilere engel olunmadığı kaydedildi. Raporda Urfa valisi, Suruç kaymakamı, AKP’li bakan Eşref Fakıbbaba’nın da bu sırada hastane dışında olduğu belirtildi.

15 Haziran’da Celal ve Adil Şenyaşar’ın cenaze törenine polis saldırısı gerçekleşirken 16 Haziran günü çok sayıda ev baskını gerçekleştirildi ve Süleyman Soylu’nun hedef gösterdiği HDP

Urfa milletvekili adayı İsmail Kaplan, Suruç HDP yöneticileri ve Suruç Belediyesi meclis üyelerinin de aralarında olduğu 19 kişi gözaltına alındı. AKP’lilerin saldırısında babasını ve iki kardeşini kaybeden Fadıl Şenyaşar da taburcu edildikten sonra 17 Haziran günü tutuklandı.

AKP milletvekili adayı ve yakınlarının esnafa yönelik saldırısına ilişkin konuşan Erdoğan, bir kez daha manipülasyona başvurdu. Silahlarla esnaf ziyaretini yapan AKP milletvekili adayının yakınları tarafından ateş açılmasına rağmen Erdoğan olaydan mağduriyet çıkardı ve AKP’lilerin ölümü için “Terör örgütü PKK, HDP öldürdü” dedi.

OHAL kaldırılır mı?

Yaklaşan seçimlerde AKP'nin meclisteki çoğunluğu kaybetme ihtimalinin yüksek olduğunu gören AKP şefi, öncesinde konuşmalarının birçoğunda OHAL'in devam edeceğini dillendirirken, seçimlere birkaç gün kala ağız değiştirdi. Tayyip Erdoğan, 24 Haziran seçimlerine sayılı günler kala katıldığı bir canlı yayında, OHAL'i seçimlerden sonra kaldıracaklarını vaat etti. Seçimleri kazanmaları halinde ilk işlerinin OHAL'i kaldırmak olacağını ama bunun tamamen yok etmek, geri dönmek anlamında olmadığını belirterek Fransa'yı örnek verdi. Bu arada OHAL'in sürdürüleceğine dair ifade, "huzur ve güvenliğin sağlanması" laf ebeliği ile birlikte halen AKP'nin seçim beyannamesinde yer almaktadır.

Bilindiği gibi Fransa'da 13 Kasım 2015 tarihinde IŞİD saldırısıyla 130 kişinin yaşamını yitirmesi sonucu yürürlüğe giren OHAL 6 defa uzatılmış, 1 Kasım 2017 tarihinde kaldırılmıştı. Ancak kabul edilen yeni güvenlik yasası ile OHAL uygulamaları olağan yasanın parçası haline getirildi. Hareket kısıtlaması, ev araması, kimlik kontrolü, çanta ve üst araması vb. gibi uygulamalar OHAL koşullarına uygun biçimde sürdürülüyor. Bu sene Fransa kitlesel gösterilere, üniversite işgallerine, grevlere sahne oldu. 1 Mayıs'ta da taleplerini haykıran işçiler ve gençlik polis ile çatışmaya girdi. Demiryollarının özelleştirilmesine, eğitim sistemindeki reformlara, çalışma koşullarının daha da ağırlaştırılmasına yönelik yapılan protes-

tolarla Fransa devleti sert saldırılarda bulunuyor. OHAL kaldırılmış olsa da OHAL düzeni sürdürülüyor.

Türkiye'de tanrının lütfu olarak nitelendirilen 15 Temmuz darbe girişimi bahane edilerek ilan edilen OHAL ise şu ana kadar 7 defa uzatıldı. Bu süreç boyunca ülkedeki baskı ve keyfiliğin bilançosu ülkenin nefes alamaz hale geldiğini gözler önüne serdi. TL'nin dolar karşısında sürekli değer kaybı, enflasyon artışı, millî gelirin azalması, cari açığın ve dış borcun artması, tutuklu gazeteci sayısında dünya birincisi durumuna gelmesi, 154 bin işçinin grev hakkının engellenmesi, en ufak bir muhalif sesin AKP-devlet terörüyle bastırılması vb. gibi örnekler OHAL döneminin en özet haldeki tablosunu sunuyor.

Türkiye ekonomisinde oluşan çatlakların derinleşmesinden korkan TÜSİAD, birçok vesile ile OHAL'in kaldırılmasının gerekliliğini dile getirmişti. Ekonomi Bakanı Mehmet Şimşek, dahil olduğu hükümetin OHAL'i 7 defa uzatması kararının Türkiye algısını olumsuz yönde etkilediğini, doğrudan yatırımların azaldığını açıkladı. Gerek ekonomistlerin gerekse de uluslararası kuruluş veya dergilerin Türkiye ekonomisinin gidişatına yönelik açıklamaları hep negatif yönde. Arjantin'in de benzer bir durum yaşadığı, oradaki hükümetin faizi yüzde 40'a çıkardığı ancak kontrol edemediği, son olarak IMF ile 50 milyar dolarlık anlaşma yaptığı biliniyor. Türkiye'yi de benzer bir akıbetin

beklediği açık. Şüphesiz krizin faturasının katbekat ödetileceği işçi ve emekçiler, onların geleceği, yoksul hayatları Erdoğan'ı zerrece ilgilendirmiyor. Onun tek derdi seçimlerde çoğunluğu sağlayarak tek adam rejimini kurmaktır. Ve tüm olgular açıkça gösteriyor ki toplumsal meşruiyetini çoktan yitirmiş olan Erdoğan ve AKP'si, OHAL koşulları olmaksızın ülkeyi yönetemez.

Ekonomik kriz sonucu işsizliğin artması, ücretlerin erimesi, geleceksizlik ve güvencesizlik toplumda öfkenin birikmesine neden olmaktadır. Bu birikimin sokağa dökülme potansiyeli sermayedarları korkutmaktadır. Bununla birlikte bölgesel sorun haline gelen Kürt sorunu halen çözüm beklemektedir. Keza toplumun ilerici-muhalif kesiminin diri olması sermaye devletinin bir diğer çıkmazıdır. AKP şefinin böyle bir atmosferde OHAL kalkacak vaadinde bulunmasının tek nedeni oy devşirme isteğidir.

Türkiye'de OHAL ilan edilmeden önce 2015 senesinde kabul edilen iç güvenlik yasası ile ülke zaten bir polis devleti haline getirilmişti. OHAL ilanı ile polis rejimi pekiştirilmiş, burjuva demokrasisi yok sayılmış, düzen hukuku, burjuva basın tek elde toplanmıştı. Çıkarılan KHK'larla kalıcılaştırılan birçok yasa ile Türkiye'de OHAL kaldırılrsa dahi Fransa'da olduğu gibi OHAL düzeni sürmeye devam edecektir. Ta ki sınıf ve emekçi kitle mücadelesiyle yok edilene kadar...

Emekçileri ihraç eden iftiracı bürokratlara KHK zırhı

OHAL ve KHK düzeninin hukuksuzluğu, ihraç edilen biyoloji öğretmeninin, kendisini hiçbir delile dayanmadan iftirayla ihraç ettiren devlet yetkilileri hakkındaki suç duyurusuna takipsizlik kararı verilmesiyle bir kez daha ortaya serildi.

Karara gerekçe olarak, OHAL KHK'ları kapsamında karar alan kişilere dava açılmayacağına ilişkin KHK düzenlemesi gösterildi. Kararda ayrıca öğretmenin itiraz yolları bulunduğu öne sürülerek, iftiracılar hakkında soruşturmanın söz konusu olamayacağı ifade edildi.

Kadriye Moroğlu Anadolu Lisesi'nde öğretmenken, 2017 yılı Şubat'ında 686 sayılı KHK ile ihraç edilen Filiz Uzal Soylu'nun ihracı için okul idaresinin düzenlediği evraka "PKK, PYD, YPG gibi bölücü terör örgütleriyle iltihak, iltisak veya irtibatı olduğu değerlendirilen kişi" yazılmıştı.

Soylu, avukatı aracılığıyla Küçükçekmece İlçe Milli Eğitim Müdürü Cermal Yavuz, okulun müdür vekili Eşref Tığ ve müdür Yavuz Usta ile İstanbul il ve ilçe milli eğitim müdürlüğünde ihraçlarla ilgili oluşturulan komisyonun üyelerine "görevi kötüye kullanma ve iftira" suçlamasıyla dava açarken 15 ay sonra gelen kararda, iftiracıların cezai sorumluluğu olmadığına ilişkin şunlar yer aldı: "15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve terör eylemleri ile bunların devamı niteliğindeki eylemlerin bastırılması kapsamında karar alan, karar veya tedbirleri icra eden, her türlü adli ve idari önlemler kapsamında görev alan kişiler ile OHAL süresince yayımlanan KHK'lar kapsamında karar alan ve görevleri yerine getiren kişilerin bu karar, görev ve fiilleri nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğu doğmaz."

Kararda "ihraç kararına karşı OHAL Komisyonu'na ve idari yargıya itiraz yolu bulunduğundan müştekinin haksız ihraç edildiği iddiasının ceza soruşturmasının ve kovuşturmasının konu oluşturmadığı anlaşılmakla şüpheliler hakkında kamu adına kovuşturma yapılmamasına yer olmadığına karar verilmiştir" denildi.

Faşist saldırganlığı durdurmanın tek yolu direniş!

Artık ülkeyi yönetmek için elinde bas-kı ve zorbalıktan başka bir şey kalmayan Erdoğan AKP'si seçimlere sayılı günler kala saldırılarının dozunu arttırıyor. Bir çıkışsızlığın ifadesi olarak tanımlanabilecek 24 Haziran baskın seçimi öncesinde en ufak bir sese dahi tahammülü olmadığı son yaşananlarla iyice ortaya çıktı. Son bir hafta içinde gerçekleşen eylemlere yönelik polis saldırıları ve ayyuka çıkan işkence, aslında duydukları korkuyu gösteriyor. Aylardır Kadıköy, Bakırköy ve Kartal'da direnen kamu emekçileri artık keyfi bir biçimde gözaltına alınıyor, aylardır yaptıkları eyleme artık polis saldırıyor. 600'e yakın gündür Ankara'da süren "işimizi geri istiyoruz!" eylemlerine yönelik başından itibaren süren polis saldırılarında ise işkencenin dozu arttırıldı. Son olarak aylardır Ankara'da direnen ve her defasında gözaltına alınan Nazan Bozkurt'un polisler tarafından elmacık kemiği kırıldı.

Geçtiğimiz günlerde de Gazi Mahallesi'nde iki Dev-Lis'inin Selahattin Demirtaş'a atfen duvara çizdikleri 'ketil' resmi "terör örgütü propagandası" sayılarak liseliler tutuklandı. 8 Haziran'da ise lise-

lilerin gerçekleştirmek istediği "Karneler sizin, gelecek bizim!" eylemine polisin saldırısı zorbalığın vardığı boyutu gözler önüne serdi. Liseliler alanda toparlanırlar toparlanmaz saldıran polis tüm Kadıköy'ün gözü önünde liselilere azgınca işkence uyguladı. Yere yatırılarak ters kelepçe takılan liseliler coplar ve demir kelepçelerle feci şekilde darp edildi.

Darbelerin etkisiyle dudakları patlayan, kafalarında açıklıklar oluşan, kolu kırılan liselilere elektroşok cihazıyla elektrik verildi. Yaralanmalara rağmen işkencesini sürdüren polis, tedavi hakkını ise saatlerce gasp etti. Polis bir yandan gözaltı aracında işkencesini sürdürürken diğer taraftan engel olmak isteyenleri tehdit ederek alandan uzaklaştırmaya çalıştı,

görüntü almak isteyen bir muhabiri gözaltına alırken, işkenceyi engellemeye çalışan bir avukatı da gözaltına almaya çalıştı. Liseliler oluşan yoğun destek sayesinde serbest bırakıldı. Ancak serbest bırakılmalarının ardından bu sefer de devreye yandaş basın girdi. Liseliler hakkında yalan yanlış haberler yapıldı, terör demagojisi medya üzerinden sürdürüldü. Liseliler açıktan isim verilerek hedef gösterildi.

AKP iktidarının bu pervasız saldırganlığının gerisinde ise geleceğinden duyduğu kaygı yatıyor. Ekonomik ve siyasi krizin kendi tabanında dahi yarattığı hoşnutsuzluk, uluslararası ve ulusal sermayenin kendine karşı güvensizliği onu tedirgin eden gelişmeler. Bu nedenle batılı emperyalistlere biat tazeliyor, yerli sermayeye grev yasaklarından iftiharla bahsediyor, ülke içinde en ufak bir muhalif sese tahammül edemiyor. Bu noktada gerici iktidarın faşist baskı ve saldırganlığına karşı direnmek bir görev olarak öne çıkıyor. Bu gözü dönmüş saldırganlığı durdurmanın yegane yolu budur.

Y. LEYLA

Seçim arifesinde kirli Menbic pazarlığı

alan olmadı.

AKP'li bakanın sahte zafer ilan etmekte acele etmesi, seçim kaybetme korkusunun derinleşmesinden kaynaklanıyor. Zira M. Çavuşoğlu her şey tamam derken, efendilerinin açıklamaları farklı oldu. ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Heather Nauert, "ABD ile Türkiye'nin Dışişleri Bakanlarının üzerinde durduğu Menbic anlaşması şartlara bağlı" dedi.

ABD'nin dayattığı şartların mahiyeti açıklanmadı. Sahte zafer ilan eden AKP'li Dışişleri Bakanı, ABD emperyalizmine verdikleri tavizleri gizliyor. ABD ise, Ankara'daki işbirlikçilerine dayattığı suç ortaklığının içeriğini açıklamıyor. Efrîn işgaline yeşil ışık yakarak Kürt hareketine ilk darbeyi vuran ABD, Menbic'i kirli pazarlık konusu yaparak, ikinci darbeyi indirmeye hazırlanıyor. Kürt hareketinin

bu duruma tepkisiz kalmayacağını farkında olan ABD, kirli pazarlık konusunda en azından söylemde "temkinli" davranıyor.

'KİRLİ PAZARLIKLAR DEVAM EDECEK' SİNYALİ

Menbic pazarlığının zamanlamasının seçimlerle ilgili boyutu olsa da esas olan dinci-faşist rejimin yayılmacı hevesleridir. Nitekim "Fırat'ın batısını ele geçirdik, sıra doğusunda" söylemini dillendiren tetikçi-besleme medya, Suriye topraklarını ilhak etme histerisinin devam ettiğini gözler önüne seriyor.

PYD çekildikten sonra Menbic'i işgal edeceklerini iddia eden Türk Dışişleri Bakanı, "Başka şehirlere de gideceğiz, örneğin Rakka. Aynı şekilde Kobani" diye devam ediyor. Emperyalist efendileri izin vermeden Fırat'ın doğusuna girmeleri mümkün olmadığına göre, AKP şeflerinin Kobanê'yi işgal etmekten söz etmeleri, ABD ile kirli-kanlı pazarlıklara devam ettiklerini kanıtlıyor.

UŞAK HEVESLİ, EFENDİ TEMKİNLİ

ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo'nun daveti üzerine 4 Haziran'da Washington'a giden M. Çavuşoğlu, orada yaptıkları görüşmelerde "Menbic'de yol haritasını ele alarak onayladıklarını" iddia etti. "YPG'nin Münbic'ten çekilme süreci bittiğinde silahlar da alınmış olacak" iddiasında bulunan AKP'li bakan, olanı değil olmasını istediği şeyi söylüyor. Nitekim Menbic'den çekileceğini ilan eden YPG'nin Türk ordusu gözetiminde silah bırakacağı iddiasını ciddiye

Emekçiler yasak ve gözaltı saldırılarına karşı mücadeleyi sürdürüyor

KHK saldırılarıyla İstanbul'da ihraç edilen KESK üyesi direnişçi kamu emekçileri polis saldırılarına karşı mücadeleyi sürdürüyorlar.

Bakırköy'deki direniş alanında seçim gerekçesiyle hayata geçirilen yasak ve polis saldırıları Kadıköy ve Kartal'daki direniş alanlarında da devam etti.

Her Cuma Kartal Meydanı'nda 14.00-17.00 saatleri arasında emekçilerin yaptığı oturma eylemine 8 Haziran'da saldıran polis 8 emekçiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar ertesi gün Kartal'daki Anadolu Adliyesi'nden serbest bırakıldı.

9 Haziran Cumartesi günü Bakırköy'de Eğitim Sen binasında toplanan emekçiler adına bir heyet kaymakamlıkla görüşmeye gitti. Ancak kaymakam yerinde olmadığı için yasak kararına ilişkin görüşme yapılamadı. Bunun üzerine Özgürlük Meydanı'na geçen emekçiler polisin saldırı tehditleri altında kısa bir konuşma ile yasak ve gözaltı saldırılarını teşhir etti, Kartal'da gözaltına alınan arkadaşlarının serbest bırakılmasını istedi.

Kadıköy'de de KESK Şubeler Platformu adına polisle yapılan görüşmede "Seçim süreci boyunca KESK'in KHK ile ilgili yapacağı eylemlerin yasaklandığı" söylendi. Basın açıklaması sırasında da KHK'larla ilgili slogan, döviz, pankart vb. olmaması dayatmasında bulunuldu. Görüşme sonrasında emekçiler önlükleriyle Altiyol'daki direniş alanına geçti. Eğitim

Sen İstanbul 5 No'lu Şube Başkanı Ata Esen tarafından OHAL, KHK, AKP sözcükleri kullanılmadan yapılan kısa açıklamanın ardından eylem sonlandırıldı.

11 Haziran'da saat 18.00'de Kadıköy Eğitim Sen'de toplanan emekçiler sendika yöneticilerinin polisle yaptığı görüşmenin ardından basın açıklaması için Altiyol'a geçti.

KESK Şubeler Platformu adına basın açıklamasını Görkem Doğan yaptı.

Doğan, polisin dayatması sonucu OHAL, KHK ve AKP ifadelerini kullanmadan yaptığı açıklamada ihraç saldırılarını teşhir etti.

Aynı saatlerde Bakırköy'de Eğitim Sen'de toplanan emekçilerin meydana geçmeleri engellendi. Polisin Özgürlük Meydanı'nda basın açıklaması yapılmasına izin vermemesi üzerine sendikanın önünde basın açıklaması yapıldı. Açıklamanın ardından "KHK'lar gidecek biz kalacağız!", "AKP'ye boyun eğmeyeceğiz!" sloganları atılırken polis ozaliti yırtarak saldırıya geçti. Yaşanan tartışmanın ardından kitle sendika binasına girdi.

13 Haziran'da Bakırköy'deki emekçiler de basın açıklaması için Kadıköy'e geçti. İşimizi geri alacağız" ozalitini açan emekçiler polisin engelleme girişimlerine karşın sloganlarla Altiyol'daki direniş alanına geçti.

Altiyol'da konuşma yapan direnişçi kamu emekçisi Dursun Doğan, OHAL'in sonucu olarak 2 Haziran'dan bu yana eylemlerine yasaklar getirilmesini teşhir ederek mücadeleden geri durmayacaklarını belirtti.

Direnişçi emekçilerden Mehmet Sarı da emekçiler adına bir konuşma yaptı. 68 hafta boyunca sürdürdükleri eylemlerinin bir anda yasaklanmasına tepki gösteren Sarı, direnişlerinin seçimlere indirgenemeyeceğini vurguladı. "Seçimden sonra da ekmek kavgamızı sürdüreceğiz" dedi.

Son olarak Eğitim Sen İstanbul 5 Nolu Şube Başkanı Ata Esen basın açıklamasını okudu. Açıklamanın ardından sloganlarla eylem sona erdi.

15 Haziran'da Kartal Meydanı'ndaki eylemlerini sürdüren emekçiler polisin

taciz ve tehditlerine rağmen açıklamalarını gerçekleştirdi. Eylem yasaklarının ve gözaltı saldırılarının teşhir edildiği açıklamada "AKP'ye boyun eğmeyeceğiz!" sloganı atıldığı anda eylemi engelleyen polis; "basın açıklamasını yapıp dağılın, bir daha ikaz etmeyeceğim" tehdidi savurdu. Kısa bir tartışmanın ardından okunan basın açıklaması ve sloganlarla eylem sonlandırıldı.

16 Haziran'da bir kez daha Kadıköy'deki direniş alanında toplanan emekçiler ile destekçileri polis saldırısı-yla karşılaştı.

Direniş alanı olan Altiyol'a ulaşan kitlenin etrafını saran polis, beklemeden saldırıya geçerek direnişçi kamu emekçileriyle, aralarında BDSP ve liseli gençlik örgütlerinin de bulunduğu destekçilerden 27 kişiyi gözaltına aldı. Emekçiler daha sonra Kadıköy'deki Eğitim Sen İstanbul 2 No'lu Şube önünde kısa bir açıklama yaptı ve gözaltına alınanların götürüldüğü İskele Karakolu'na doğru yürüdüler. Gözaltına alınanlar daha sonra Vatan Caddesi'ndeki İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü. Polis gözaltına alınanlara sistematik işkencesini Kadıköy'de başlatırken, emniyet müdürlüğünde de kadınlara fiziki ve psikolojik işkence sürdürüldü. Kadınlara çıplak arama dayatmasında bulunan polis, bu dayatmayı kabul etmeyenler de işkenceye uğradı.

154 bin işçinin grev hakkı OHAL'le engellendi

Dinci-faşist AKP iktidarının seçim beyannamesinde devam edeceği belirtilen, ancak son günlerde Tayyip Erdoğan tarafından "seçimden sonra kaldırılacağı" dile getirilen OHAL'in bilançosu çıkarıldı.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Çetin Osman Budak'ın hazırladığı raporda, ekonomiden demokratik haklara kadar pek çok alanda gerileme ve ihlaller yaşandığı belirtildi. Raporda 154 bin işçinin grev hakkının OHAL'le engellendiği vurgulandı.

Raporda hükümet yetkililerinin sık sık dile getirdiği "vatandaşa OHAL yok, OHAL'de kimseye zarar gelmedi" ifadelerinin gerçek dışılığı rakamlarla ortaya kondu. CHP'nin raporundan OHAL öncesi ve sonrası karşılaştırmaları olarak verilen rakamlardan dikkat çekenler

şöyle:

- Türk parası pul oldu: Dolar 3.03 TL'den 4.60 TL'ye, avro 3.33 TL'den 5.38 TL'ye yükselerek TL sırasıyla yüzde 34 ve yüzde 38 değer kaybetti.

- Türkiye'nin dış borcu 423.1 milyar dolardan 453.2 milyar dolara ulaştı. Cari açık 29.4 milyar dolardan 55.4 milyar dolara çıktı.

- 20 Temmuz öncesinde Türkiye'ye doğrudan giren yabancı sermaye toplam 13.7 milyar dolar iken, OHAL sonrasında 12 milyar dolara geriledi.

- Tüketici enflasyonu (TÜFE) yüzde 7.74 iken, yüzde 11.06 oldu. OHAL, mil-

letin sofrasındaki her 5 ekmekten, iki yumurtadan, 4 zeytinden ve 3 bardak süttten birini yuttu.

- Milli gelir 862.7 milyar dolardan, 851.1 milyar dolara gerileyerek, 1 yılda 11.6 milyar dolar azaldı.

- Kapanan şirket sayısı 2011'den bu yana en büyük yükselişi kaydederek 2016'ya göre yüzde 33 arttı. 2016'da 9 bin 850, 2017'de 14 bin 701 şirket kapandı.

- 22 aylık tahribatta 624 kadın cinayete kurban gitti. 387 çocuk istismara uğradı. Kadınların yüzde 27'si işsiz. Çalışmak zorunda bırakılan 2 milyon çocu-

ğun yüzde 80'i ise sigortasız.

- Anayasal denetime tabi olmayan 31 KHK yayımlandı. Hukukun üstünlüğü endeksinde 2015'te 80. sırada olan Türkiye, 113 ülke arasında 103.lüğe geriledi.

- Cezaevlerindeki hükümlü ve tutuklu sayısı 188 binden 230 bine çıktı. Hapisteki kişi sayısı yüzde 22.3 arttı. Tutuklu ve hükümlülerin nüfusa oranında Türkiye, Rusya'dan sonra ikinci oldu. 135 gazeteci tutuklandı. 2 bin 500 gazeteci işsiz kaldı.

- Masumiyet karinesine aykırı olarak 5 bin 822 akademisyen, 33 bin 497 öğretmen görevden alındı. 114 bin 729 kişi kamudan ihraç edildi.

- 154 bin işçinin grev hakkı engellendi. Bu koşullar altında bin 6 işçi yaşamını yitirdi.

2013'ten bugüne 319 çocuk iş cinayetinde can verdi

Ankara İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Meclisi, Dünya Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü olan 12 Haziran vesilesiyle Türkiye'de çocuk işçiliğin geldiği durumu, hükümet politikalarını ve çocuk iş cinayetlerine ilişkin hazırladığı raporunu paylaştı.

Raporda, dünya genelinde çocuk işçi sayısının Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) verilerine göre 2015 yılı itibarıyla 168 milyon olduğu, çocuk işçilerin yarıdan fazlasının, yaklaşık 85 milyonunun tehlikeli işlerde çalışmak zorunda kaldığı belirtildi.

Türkiye'de bugün itibarıyla 2 milyonu aşkın çocuk işçi bulunduğu belirtilen raporda "Bu konuda bir önlem alınmadığı gibi çocuklara giderek daha çok güven-cesiz ve kötü çalışma koşulları dayatılmakta, çocuk işçiliği giderek daha çok tehlikeli ve çok tehlikeli işlere kaymakta, çocuk iş cinayetleri artmaktadır" denildi.

ÇOCUK İŞÇİLİKLE MÜCADELE DEDİLER, SERMAYENİN İHTİYAÇLARINI ESAS ALDILAR

2018 yılını "Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Yılı" ilan eden AKP'nin asıl amacı için ise şu vurgu yapıldı: "Hükümet yetkililerinin ve işveren temsilcilerinin çocuk işçiliğin durdurulması için temennilerini pay-

laştığı deklarasyonun ardından izlenen tablo ise Türkiye'de çocuk işçilik sorunun çözülmek üzere değil tam tersine sermayenin ihtiyaçlarını karşılamak üzere biçimlendirildiğini kanıtlar niteliktedir." Ayrıca 6 yıldır çocuk işçiliğine dair verileri açık bir biçimde yayınlamayan ve hatta gizleyen AKP'nin çocuk işçilik sorununu çözmesinin de söz konusu olamayacağı belirtildi.

ÇOCUKLAR EN ÇOK TARIM VE İNŞAAT SEKTÖRLERİNDE CAN VERDİ

2013 yılının başından 2018 yılının ilk 5 ayına kadar toplam 319 çocuk işçinin iş cinayetlerinde yaşamını yitirdiği açıklanan raporda, "Çocuk iş cinayetlerinin en fazla yaşandığı üç il sırasıyla Adana, Şanlıurfa ve Gaziantep'tir. En fazla çocuk iş cinayeti yaşanan illerin mülteci nüfusun da yoğun olduğu iller olması dikkat çekicidir. En fazla çocuk iş cinayeti yaşanan Adana'da 5,5 yılda 24 çocuk çalışmak zorunda olduğu için ölmüş, onu 19 ölümle Şanlıurfa, 18 ölümle Gaziantep 15 ölümle İstanbul, 14 ölümle Konya izlemiştir" denildi.

Yaşamını yitiren 319 çocuk işçinin 29'unun mülteci/göçmen çocuklar olduğu, iş cinayetinde ölen kız çocuklarının oranının ise yüzde 16 olduğu belirtilerek,

bu oranın kadın işçi ölümlerinden daha fazla olduğuna vurgu yapıldı.

Çocuk işçilerin yaklaşık yarısının tarım sektöründe çalıştırıldığı, en çok iş cinayetinin de bu sektörde yaşandığı belirtilirken, onu yüzde 12 ile inşaat sektörünün izlediği aktarıldı.

"İş cinayetinde yaşamını yitiren 319 çocuğun 100'ü 14 yaş ve altındadır. 14 ve altı yasal olarak çalışması tamamen yasak olan bir yaştr. Çalışması yasal olan 15 yaşın üstünde çocuklar ise kimya, metal gibi ağır ve tehlikeli olup çalışması kanunen yasak işlerde de çalıştırılmaktadır" ifadelerinin yer aldığı raporda "mesleki eğitim" adı altında çıraklık ve stajyerlik ile çocuk emeğinin yoğun şekilde sömürüldüğüne vurgu yapıldı.

"ÇOCUK İŞÇİLİK YASAKLANSIN"

"2013 yılının başından 2018 yılının ilk 5 ayına kadar toplam 319 çocuk işçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir. 2013 yılında 59 çocuk, 2014 yılında 54 çocuk, 2015 yılında 63 çocuk, 2016 yılında 56 çocuk, 2017 yılında 60 çocuk, 2018'in ilk 5 ayındaysa toplam 27 çocuk çalışırken iş cinayetlerinde yaşamını kaybetti" denilen raporda çocuk işçiliğine karşı şu talepler sıralandı:

* Ucuz çocuk işgücünü teşvik eden ve bunun altyapısını oluşturan eğitim sistemi ve eğitim politikalarına sona verilmelidir.

* Çocuk emeğiyle ilgili veriler bilimsel, güvenilir ve düzenli bir şekilde yayınlanmalıdır.

* Kayıt dışı çocuk işçi çalıştırılan kişi ve kurumlara göz yumulmamalı, caydırıcı cezalar verilmelidir.

* Yasa dışı çocuk işçi çalıştırmayı önlemeye yönelik tedbirler alınmalı, denetimler etkin ve sıkı bir şekilde yapılmalı, ilgili mevzuatlar yürürlüğe koyulmalıdır.

* Çocuk işçilik yasaklanmalıdır.

Açlık sınırı AKP döneminde 4 kat arttı!

Birleşik Metal-İş Sendikası Araştırma Merkezi (BİSAM), Mayıs dönemine ilişkin açlık ve yoksulluk sınırını açıkladı.

BİSAM'ın açıkladığı rapora göre; Dört kişilik bir ailenin sağlıklı beslenmesi için yapması gereken aylık harcama yani açlık sınırı bin 686 TL oldu. Sağlıklı beslenmek ve insanca yaşayabilmek için yapması gereken aylık asgari harcama tutarı yani yoksulluk sınırı ise 5 bin 833 TL oldu.

2003 Mayıs ayında 415 TL olan açlık sınırının 15 yılda 4 kat arttığı da raporda yer aldı.

Son iki yılda ise asgari ücrete 300 TL zam yapılırken açlık sınırının 359 TL, yoksulluk sınırının ise bin 243 TL artış kaydettiği belirtildi.

Açıklanan raporda asgari ücretin yine açlık sınırının altında kaldığı belirtilirken şu ifadeler yer aldı: "Dört kişilik bir ailenin sağlıklı bir biçimde beslenebilmesi için, günlük 56.21 TL, aylık 1.686 TL'lik harcama yapması gerekiyor. Buna göre yetişkin bir kadının sağlıklı beslenmesi için yapması gereken harcama tutarı 14.39, yetişkin bir erkeğin 14.87, 10-18 yaş arası bir çocuğun 16.05, 4-6 yaş arası bir çocuğun ise 11.05 TL."

Raporda bireylerin sağlıklı beslenebilmesi için alması gereken gıdaların maliyetinin yaşa ve ürün grubuna göre değiştiği belirtilerek şunlar söylendi:

"Dört kişilik bir ailenin sağlıklı bir biçimde beslenebilmesi için, günlük 56.21 TL, aylık 1.686 TL'lik harcama yapması gerekiyor. Buna göre yetişkin bir kadının sağlıklı beslenmesi için yapması gereken harcama tutarı 14.39, yetişkin bir erkeğin 14.87, 10-18 yaş arası bir çocuğun 16.05, 4-6 yaş arası bir çocuğun ise 11.05 TL."

Sağlıklı beslenmek için yetişkin bir kadının yapması gereken aylık harcama tutarının 432 TL, yetişkin bir erkek için 446 TL, 10-18 yaş bir çocuk için 479 TL, 4-6 yaş bir çocuk için 329 TL olduğu belirtildi.

Türkiye işçi haklarında dünyanın en kötü 10'u içinde

Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu (ITUC) Küresel Haklar Endeksi Raporu'nu açıkladı.

142 ülkenin incelendiği raporda işçi haklarının yasalarda ve uygulamadaki durumu ele alınıyor. Rapora göre, Türkiye bu bakımdan en kötü 10 ülke arasında

yer alıyor.

"Demokratik alanın daraldığı ve şirketlerin başıboş açgözlülüğünün arttığı" tespiti yapılan raporda keyfi gözaltı ve tutuklamaların olduğu ülkelerin sayısının 2017'de 44, 2018'deyse 59 olduğu belirtildi. 54 ülkede ifade özgürlüğünün

kısıtlandığı vurgulanan raporda, Türkiye, Kazakistan ve Belarus bağımsız sendikalarla dönük devlet baskısının en yüksek olduğu ülkeler olarak sıralandı.

OHAL nedeniyle işten çıkarmalar, KESK, DİSK ve TÜMTİS üyelerine yönelik tutuklamalar da raporda yer buldu.

Karl Marks'ın 200. Doğum Yılı... / 1

“Adı yüzyıllar boyu ya

TKİP Merkez Yayın Organı Ekim'in 312. sayısında yayınlanan, Karl Marks'ın 200. Doğum Yılı vesilesiyle verilmiş konferansın kayıtlarının ilk bölümünü hacminden kaynaklı bölerek yayınlıyoruz.

Mezarı başında Engels'in yaptığı kısa ama çok özlü konuşma, Marks'ın insanlık tarihi içindeki yerini vurucu ve vurgulu bir biçimde tanımlayan şu cümleyle bitiyordu: “Adı yüzyıllar boyu yaşayacak, yapıtı da!” İngiliz yayın kuruluşu BBC ise, 27 Aralık 2017 tarihli internet sayfasında, “1000 yıl sonra kimler hatırlanır?” başlığı altındaki haberde, şu bilgiye yer veriyordu: “2013'te bilim insanları dünyanın en etkili düşünürünü belirlemek için interneti tarayıp en fazla adı geçen kişileri sıraladı. İlk sırada Karl Marx yer alıyordu.” Engels bir kehanette bulunmuyordu. Marks ile birlikte başardıkları işin muazzam tarihsel anlam ve önemini bilincinde olarak, bir bilim insanı kesinliği ile son derece açık bir gerçeği dile getiriyordu.

Engels bu sözleri söyleyeli yaklaşık yüzelli yıl oldu ve Karl Marks'ın adı kadar eseri de yüzelli yıldır dünya ölçüsünde yaşıyor. Özellikle de Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nden beri insanlık çapında adı en çok duyulan, dünya görüşü en çok tartışılan, düşüncesi ve kişiliği övgülere olduğu kadar yergilere de konu edilen insan oldu Karl Marks. Bilinirliği, tanınırılığı ve eserlerine ilgi, ancak İsa ve İncil ile karşılaştırılabilir. Bu bile Karl Marks'ın insanlık çapındaki etkisi konusunda dolaysız bir fikir vermektedir.

BENZERSİZ KONUMUN SIRRI

Engels, “Adı yüzyıllar boyu yaşayacak” demiş, “yapıtı da” diye eklemişti. Bunun, bu yaşama gücünün bir nedeni olmalı. 18. ve 19. yüzyıllar sayısız yetenekli insan, yaratıcı ve verimli kafa yetiştirdi. Kant, Hegel gibi filozoflar, Adam Smith ve David Ricardo gibi klasik iktisatçılar, Darwin gibi bilim dünyasında çığır açan büyük bilim insanları, Fransız Aydınlanmasının ünlü simaları, Fransız Devrimi'nin ünlü liderleri, ütöpik sosyalizmin ünlü temsilcileri, devrim mücadelelerinin sayısız liderleri vb... Neden bunlar içerisinde yalnızca Karl Marks

tümüyle apayrı bir yerde duruyor? Karl Marks'ın insanlık tarihindeki bu apayrı yeri, insanlık düzeyindeki bu muazzam etkisi nereden geliyor?

Jean Paul Sartre tanınmış bir Fransız filozofu, kendine özgü ama tümüyle tutarsız bir felsefi konumu var. Marksizm'e ve komünizme hep yakın duran ama hep de bireyci bir küçük-burjuva filozofu olarak kalan bir insan. Kendi felsefi yaklaşımlarını ortaya koyan iki temel eserinden ikincisi, *Diyaletik Aklın Eleştirisi* başlığı taşıyor ve eserin girişi yöntem üzerine tartışmalara ayrılmış. Burada Karl Marks'ın çağımızdaki benzersiz konumuna ilişkin dikkate değer bir düşünce yer alır. Her çağın ruhunu yakalayan ve böylece o çağa damgasını vuran düşünceler vardır diyor, Sartre. 17. yüzyıl ile 20. yüzyıl arasında üç dönemden söz ediyor. İlk dönem için Descartes ve Lock'un, ikinci dönem için Kant ve Hegel'in, son dönem için de Marks'ın adını anıyor. 19. yüzyıl ile başlayan ve 20. yüzyıl ile süren kapitalizm çağının filozofu Karl Marks, geçerli biricik felsefesi de diyaletik materyalizmdir diyor, “Marksizmi zamanımızın aşılabilir tek felsefesi olarak görüyorum” diye de ekliyor. Kapitalizm ile belirlenen tarihsel dönem aşılmadığı sürece, Mark-

sizm bu çağın tek geçerli felsefesi olarak kalmaya devam edecektir, demiş oluyor.

Marksizm, kapitalizmin egemenliği belirlenen tarihsel dönemin devrimci dünya görüşüdür. Hâlâ da bu tarihsel dönemin içindeyiz ve dolayısıyla hala da geçerli olan düşünce Marks'ın düşüncesi, yani Marksizm'dir. Emperyalizm çağı ile birlikte Lenin bu düşüncüyü geliştirdi, güçlendirdi ve hâlâ da aşılamayan görkemli bir devrim üzerinden de uygulamaya geçirdi. Bu nedenledir ki bu dünya görüşünü Marksizm-Leninizm olarak da tanımlayabiliyoruz. Engels, sosyalizm bir bilim haline geldiğinden beri bir bilim olarak ele alınmak ve geliştirilmek durumundadır, der. Bununla, tarihsel ve toplumsal evrime bağlı olarak ortaya çıkan yeni sorulara ve sorunlara bilimsel açıklamalar getirmek, geliştirilip zenginleştirilmek, pratik içinde sınanmak, böylece de eskiyen ya da geçersizliği anlaşılan yönlerinden arınmak, sürekli bir biçimde kendini yenileyerek ilerlemek zorundadır, demiş oluyor. Marks'ın düşüncesinin yöntemsel temeli, devrimci diyaletik, marksist düşüncenin kendi gelişiminin de mantığını verir bize. Lenin bu diyaletik gelişmenin emperyalizm ve proletarya devrimleri çağındaki temsilcisidir.

Bu nedenledir ki biz, gericiliğe ve oportünizme inat, marksist dünya görüşünü Marksizm-Leninizm olarak da tanımlayabiliyoruz. Ama kendi başına Marksizm dememiz, onun 20. yüzyılda, Ekim Devrimi ve Lenin'in teorik katkısı üzerinden kazandığı gelişmenin anlam ve önemini ortadan kaldırmaz.

Karl Marks kendi felsefesini, *Komünist Manifesto* üzerinden alınırsa, ortaya koyalı 170 yıl oldu. İki yüzyıla yaklaşan bu tarihi dönem boyunca şu veya bu felsefi akımın temsilcisi olarak sayısız düşünce adamı çıktı ortaya. Ama bunların büyük çoğunluğu sıradan insanlar olarak kaldılar, pek azı çok sınırlı olarak kendini duyurabildi, çok geçmeden onlar da sıradanlaştı ya da tümünden unutuldular. Ama Marksizm temel bir dünya görüşü olarak tüm coğrafyalarda, tüm toplumalarda, tüm sınıf ve katmanlar içerisinde etkisi ya da yankısı olan, benimsenen ya da reddedilen, övülen ya da yerilen, ama hep de temel önemde bir yeri olan bir dünya görüşü, bir düşünsel-siyasal akım olarak duruyor. Sovyetler Birliği ile birlikte 20. yüzyıl sosyalizminin tümüyle çöktüğü, onun tozu dumanının bilinçleri bulandırdığı bir tarihi dönemde bile bu hâlâ böyle. Ve dahası, dünya ölçüsünde

aşayacak, yapıtı da!”

H. Fırat

Marksizm yeniden güç kazanmaktadır. Düşmanları bile bunu açığa vurmaktan kendilerini alamamaktadırlar.

Alman Katolik kilisesinin en üst düzey yöneticilerden biri, yakın zamanlarda, Marksizm’in rönesansının yaşanacağından eminim diyor, bunu da bugünün toplumu Marks’ın bir dizi konuda haklı olduğunu gösteriyor düşüncesiyle gerekçelendiriyordu. Daha önceki yıllarda, İngiliz Anglikan kilisesinin en tepesindeki adam, ciddi bir muhafazakar dergide yayınlanan makalesinde, benzer bir düşüncüyü dile getiriyor, “kabul edelim ki Marks kapitalizm konusunda kısmen haklıydı” diyordu. Kilise dünyasından, günümüz toplumunun bu en gerici kurumundan, bu örnekleri kasten vermiş oluyorum. Onlar bile Karl Marks hakkında böyle konuşmak durumunda kalabiliyorlar demek istiyorum.

Bugünkü gelişmiş biçimiyle kapitalist toplum, Karl Marks’ın düşüncelerini her zamankinden daha güçlü bir biçimde doğruluyor. Kapitalizm temel sonuçlarıyla aşılamadığı sürece, Sartre’in sözleriyle, Marksizm’in çağımızın aşılamaz ufku olarak kalacağını gösteriyor. Emperyalist burjuvazinin adamları, 2008 krizinin ardından Marks konulu özel yayınlar yapmak, onu “krizlerin peygamberi” ilan etmek zorunda kalabiliyorlar. Daha yakın zamanlarda, İngiltere Merkez Bankası’nın başındaki adam, resmi çevreleri Marksizm’in yeniden yükselişi tehlikesine karşı önemle uyarıyordu.

İngiliz kilisesinin başındaki adam, günümüz toplumunda her şeyin metalaşmasını, meta fetişizmini, insan ilişkilerindeki çok yönlü yabancılaşmayı anlamada Marks’ın önemine işaret ediyordu. Salt bunları değil, salt her şeyin metalaşmasını, meta fetişizmini, insan ilişkilerindeki yabancılaşmayı değil, fakat örneğin muazzam boyutlardaki sosyal kutuplaşmayı, biriken muazzam zenginliklere rağmen dünyamızda hüküm süren yoksulluğu ve sefaleti, Marks olmadan nasıl anlayabiliriz? Bugünün sosyal kutuplaşma düzeyi insanlık tarihinin hiçbir döneminde görülmedi ve bu tam olarak Marks’ın teorisinin bir doğrulanmasıdır. Oysa biliyoruz ki, yüzyılı aşkın bir süre önce, sosyalizm dönöğü Bernstein, Marks’ın kutuplaşma

teorisi eskidi diyerek ortaya çıkmıştı ve II. Enternasyonal revizyonizmine varan ilk büyük çıkış olmuştu bu. Peki, aradan geçen yüz yılın ardından günümüz dünyasında halen gördüğümüz nedir? Bugünün dünyası, servet-sefalet kutuplaşmasında ulaşılan baş döndürücü boyutları tüm açıklığı ile ortaya koymaktadır. Bu yılın başına ait rakamlara göre, dünyadaki servetin %82’si nüfusun yalnızca %1’inin elinde. Dünyanın en zengin 8, evet yanlış duymadınız, dünyanın en zengin 8 dolar milyarderinin toplam serveti, dünyanın yarısının, yani 3,6 milyar insanın servetine eşit. Bu, Marks’ın kutuplaşma teorisinin inanılmaz düzey ve kesinlikteki bir doğrulanmasıdır.

Kapitalist ekonominin 2008 krizi patlak verdiğinde burjuvazinin adamları bile Marks’ı incelemeye, *Kapital*’in üçüncü cildi üzerinden olup biteni anlamaya yöneldiler. Ünlü haftalık Alman gazetesi *Die Zeit*, “Krizlerin peygamberi” başlığı altında ve kapağını Karl Marks’ın resminin kapladığı kitap kalınlığında özel bir yayın çıkardı. Marks, kapitalizmin işleyiş yasalarını ve onlardan ayrı düşünülemez olan kapitalist krizi, krizin mekanizmalarını en kapsamlı, en tam tahlil edip ortaya koyan kişidir. Ve ağır bir yeni dünya ekonomik krizi sırasında burjuvazinin adamları davranışlarıyla bu gerçeği itiraf etmiş oluyolar.

Marks kapitalizme ilişkin tüm değerlendirmelerinde haklı çıkmıştır ve bugünün kapitalizmi bu gerçeği her zamankinden daha açık, daha kesin bir biçimde doğrulamaktadır.

DEVRİMCİ DÜNYA GÖRÜŞÜ

Marks mükemmel bir bilim insanıydı, bu onun en tartışmasız yönüdür. Ama Engels’in de konuşmasında önemle vurguladığı gibi, Marks, her şeyden önce ve her zaman, bir devrimciydi. Bu, yeri geldiğinde Marks’ın hakkını teslim etmekten geri duramayan burjuva dünyasının, daha çok da akademik dünyadaki sol ya da sosyal demokrat marksologların, özellikle hasır altı etmeye çalıştığı temel önemde bir gerçektir. Burjuvazinin akıllı adamları, Marks’ı tümünden karalayıp inkar etmek yerine, onu devrimci konum

ve kimliğinden arındırarak salt bir bilim insanı, daha çok da yetenekli bir iktisatçı olarak sunmanın daha inandırıcı ve ama- ca daha uygun olduğunu düşünür, buna uygun davranırlar.

Evet, Marks her şeyden önce bir devrimciydi, başka türlü de olamazdı. Zira Marks’ın felsefi düşüncesinin bütün bir özü budur, buradadır. *Feurbach Üzerine Tezler*’in ünlü 11. Tezi, gerçekte yeni dünya görüşünün bu yönünün de en özlü bir anlatımıdır: “*Filozoflar bugüne kadar dünyayı yorumlamakla yetindiler, oysa aslanan onu değiştirmektir.*” Marks dünyayı değiştirmek felsefesinin, buna dayalı dünya görüşünün kurucusudur ve kendisi de bu düşüncenin cisimleşmiş halidir.

Marksizm bir dünya görüşü olarak resmi toplumun devrimci inkarını ve aşılmasını temsil eder. Hiç de salt düşünsel planda değil, fakat tam da pratik planda, tarihsel eylem alanında. Marksizm, egemen düzeni, onun egemen sınıfını, bu sınıfın temsil ettiği egemen çıkarı doğru- dan ve devrimci bir biçimde hedef alan bir dünya görüşü olduğu için, burjuvazi her koldan onu ve kurucusu Karl Marks’ı karalamaya ve gözden düşürmeye çalışır. Burjuvazinin adamları bazı durumlarda Marks’a ilişkin birtakım övgüler yapmak- tan kendilerini alamazlar, ama bunlar çoğu kere sıradan insanların ulaşamadığı, daha çok dar elit kesimlere hitap eden türden yayınlarda yer alır. Burjuvazi kendi elit katmanı içerisinde, her zaman Marks’ın değerinin farkında olmuştur. Ondan mümkün mertebe kendi sistemi- ni anlamak için yararlanmıştır da. Ama Marks salt bir bilim insanı değil, bundan da önemli olarak bir büyük devrimcidir. O bilim insanı kimliğini devrimci kimliğinin bir parçası olarak, onun hizmetinde, onun çıkar ve ihtiyaçlarına uygun olarak ele almıştır. Onun kurduğu dünya görüşü yıkıcı, aynı anlama gelmek üzere devrimci bir dünya görüşüdür. Marksizm kapitalist toplumun temellerine vuran, onun yerle bir edilmesini ve aşılmasını hedef alan bir düşünce sistemidir. Bundan dolayıdır ki kurulu düzen başından beri ona sıradan kitleler önünde en büyük bir düşmanlık göstermiştir ve göstermeye de devam edecektir. Resmi burjuva toplumunun Marks’a bu sonu gelmez düş-

manlığı bile, Marks’ın gücüne ve muazzam değerine bir göstergedir.

Karl Marks, kapitalizm çağının ruhunu derinlemesine kavrayan, kapitalist toplumun yapısını ve işleyişini çözümlayıp ortaya koyan, bunu kapsamlı bir dünya görüşü düzeyine çıkaran kişidir. Bunu bir başka kimse de başarabilirdi, o aynı tarihi dönemde. Zira dönemin tarihi koşulları buna uygundu. İhtiyaç keşfin anasıdır; yeni kapitalizm çağında, onu anlayacak ve aşacak devrimci bir dünya görüşü, temel tarihsel bir ihtiyaçtı. Bu tarihsel ihtiyaca yanıt vermek onuru birey olarak Karl Marks’a düştü. Marks bunu yapmasaydı bir başkası yapmış olacaktı. Nitekim benzer sonuçlara yaklaşan başka bazı insanlar var. Bizzat Marks’ın kendisi, işçi kökenli bir düşünür olan Joseph Dietzgen’e işaret eder, bizden bağımsız olarak bizim düşünce sistemimizle aynı sonuçlara yaklaştı der. Bir Alman işçisinin Marks ve Engels’ten bağımsız olarak benzer sonuçlara ulaşabilmesi, çağın buna elverişli nesnel koşullarıyla, burjuva toplumunun gelişme ve olgunluk derecesiyle sıkı sıkıya bağlantılıdır. Olayın marksist materyalist kavranışı da böyle olabilir ancak.

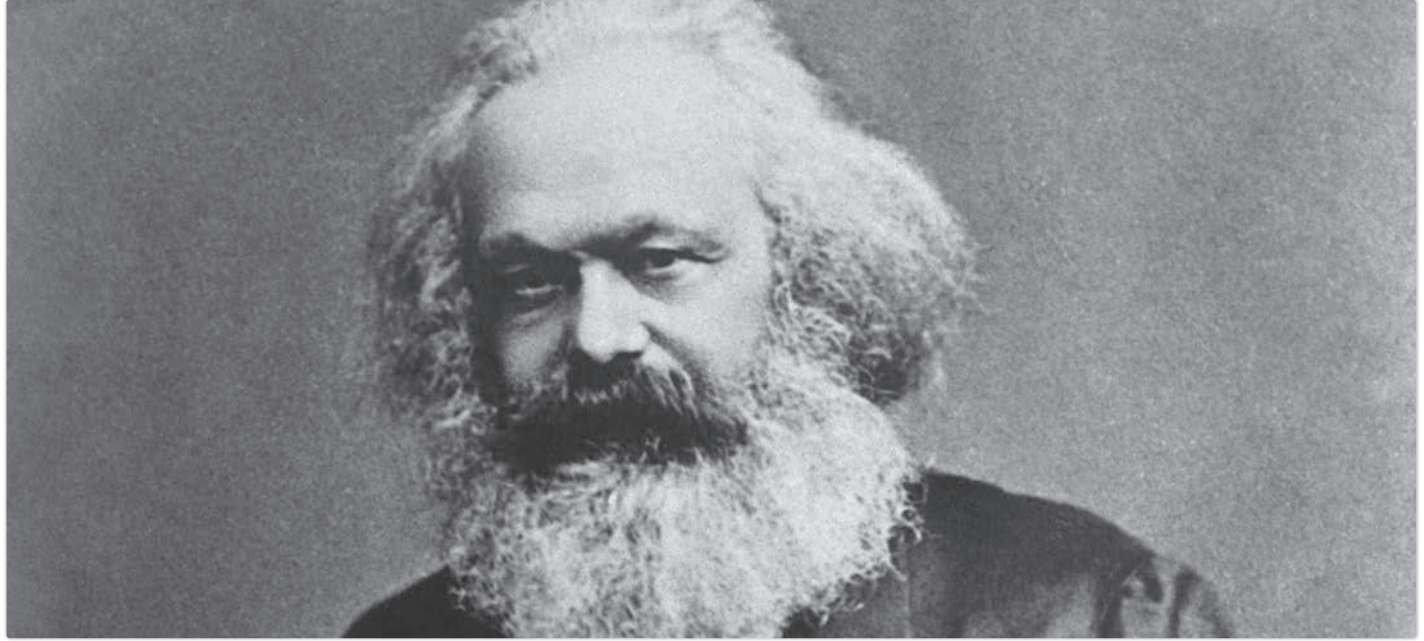
19. yüzyılın başlarında üç büyük ütopyacı sosyalist, Saint-Simon, Charles Fourier ve Robert Owen var. Bizzat Marks ve Engels’in tanıklığı üzerinden, bu insanların büyük tarihsel değerlerini biliyoruz. Engels onları ansiklopedik kalfalara sahip deha sahibi insanlar olarak tanımlar. Bilginin, gözlemin ve özellikle de sezginin ürünü çok dahice görüşleri olduğuna vurgu yapar. Ama bütün bunlara rağmen onların sosyalizmi bilimsel bir temelden yoksundu. Zira daha erken bir dönemin ürünü idiler ve bu tarihsel dönemin koşullarıyla sınırlanmışlardı. Kapitalist gelişme, modern sınıflar mücadelesi, işçi sınıfının gelişme düzeyi, henüz bilimsel temellere dayalı yeni bir dünya görüşünü formüle etmek için yeterince olgunlaşmış değildi. Engels’in deyimiyle, eksik toplumsal gelişme koşullarına denk düşen eksik teorilerdi onlarınki. Bir başka ifadeyle, olgunlaşmamış maddi koşulların ürünüydü onların düşünceleri. Marks’ın düşüncesi ise, aşağı yukarı koşulların bunu formüle etmeye elverişli

bir olgunlukta olduğu bir dönemin ürünü oldu.

Yeni dünya görüşünün ilk oluşum evresinde, Marks'tan bağımsız olarak Engels, ekonomi politik üzerine bir makalesinde bazı temel fikirler ortaya koyabilmiştir. Engels'in bu makalesinin Marks'ın kendi ekonomik teorisini geliştirmesinde özel bir rolü olduğunu biliyoruz. O sıralar Engels ve Marks henüz düşünsel işbirliğine başlamış değillerdi. Ama birbirlerinden bağımsız olarak, yeni dünya görüşünün ilk ipuçlarını yakalayabiliyorlar. Bunu, tarihi koşulların bu düşünce sisteminin formüle edilebilmesine, hayatın maddi koşullarının içinden bulunup çıkarılmasına uygun olduğu olgusunun bir başka örneği olarak görmemiz gerekir. Yeni devrimci dünya görüşünün kalıcılığı da buradan geliyor. Yetenekli bir muhakemenin masa başı düşünsel ürünü değildi yeni devrimci dünya görüşü. İçinde yaşanan yeni tarihi aşamayı, onun ürünü toplumu çözümleme, anlama ve böylece aşma çabasının bir ürünüydü. Devrimci niteliği kadar bilimsel niteliği de buradan geliyordu.

Öte yandan Marksizm, kendini önceleyen düşünsel-kültürel birikimin bir ürünü oldu. Marks öncesi düşünsel birikim olmasaydı Marksizm olamazdı. Maddi koşullardaki evrime paralel olarak insanlığın bir düşünsel evrimi ve birikimi var. Bir tarafta maddi birikim, tarihin nesnel akışı, öte tarafta bu akışın insanın bilincinde kazandığı ifade, felsefede, ekonomi politikte, sosyalizm düşüncesindeki gelişmeler var. Bütün bunlar olmasaydı, Marksizm de olamazdı. Öylesine ki, Engels, Hegel diyalektiği olmasaydı, evrensel planda olup olacak tek bilimsel sosyalizm olan Marksizm de olmazdı, diyebiliyordu. Abartmadan çok bir vurgulamadır bu. Hegel diyalektiği, adı üzerinde, Hegel ile anılıyor. Demek ki klasik Alman felsefesinin düşünsel birikimi olmasa, Adam Smith'ten Ricardo'ya klasik ekonomi politik birikimi olmasa, ütöpik sosyalizmin daha çok da sezgi ürünü dahice fikirleri olmasa, teorik ve pratik birikimiyle genel olarak Fransız sosyalizmi olmasa, Marksizm de olmazdı. Bir başka, belki de daha doğru bir ifadeyle, Marksizm'in oluşumu bunlarsız düşünülemez. Lenin'in tümünü bir arada Marksizm'in üç büyük düşünsel kaynağı olarak tanımlaması boşuna değil. İnsanlığın o döneminin en verimli ürünlerini temsil eden bu üç kaynaktan beslenerek oluştu Marksizm. Sadece maddi koşulların yarattığı olgunlaşma değil, insanlığın düşünce evrimindeki gelişme aşaması da marksist dünya görüşünün doğumunu olanaklı kıldı.

Bütün bu söylenenler, Marksizmin doğumunu olanaklı kılan nesnel ve öznel

koşullara işaret etmek içindir. Bu bize, Marks ve Marksizm'in neden "yüzyıllar boyu" nca yaşayacağını açıklamasını da veriyor. Marksizm kendinden önceki bütün bir birikimi içeriyor ve yeni çağın koşullarında onu yeni bir senteze veriyor, yeni bir düzeye çıkarıyor. Buradaki sentez tanımına özellikle dikkat etmek gerekir. Marks kendinden önceki düşünce birikiminden en iyi biçimde yararlandı ama bunu, bu birikimi diyalektik anlamda aşmak, yeni bir senteze ulaşmak üzere yaptı.

KARL MARKS'IN BAŞARDIĞI TEMELDE NEDİR?

Karl Marks'ın başardığı esas yönünden nedir? Sorunun yanıtını bizzat dünya görüşünün kurucularından öğrenebiliriz. Engels, Marks'ın sayısız başarıları içinde iki temel unsurun özellikle altını çizer. Birincisi, der Engels, Marks tarihin işleyiş yasasını açıklığa kavuşturdu, ki buna tarihin materyalist kavranışı, kısaca tarihsel materyalizm diyoruz. Diyalektik materyalizmin tarihe ve topluma uygulanışı da diyebiliriz. O güne kadarki filozoflar daha çok doğa eksenli bir felsefi tutum içinde oldular. Karl Marks felsefeyi tarih ve toplum alanına taşıdı, tarihin ve toplumun materyalist anlayışını ortaya koydu. Aynı konuda Lenin, bilinçli diyalektiğin doğanın ve toplumun materyalist anlayışı ile birleştirilmesini, felsefi Marksizm'in en büyük başarısı sayar.

Marks'ın ikinci temel keşfi, diyor Engels, kapitalizmin temel işleyiş yasasının açıklığa kavuşturulmasıdır. Burjuva iktisatçıları, özellikle klasik İngiliz ekonomi politığının iki büyük temsilcisi, Adam Smith ve David Ricardo, kapitalizme özgü bir dizi ekonomik soruna ya da kategoriye açıklık getirdiler. Emek-değer yasasını formüle ederek değer kökeninin emek olduğunu saptadılar. Ama buna rağmen sermayenin genişleyen birikiminin man-

tığını, buna sırrını da diyebiliriz, anlayamadılar ve açıklayamadılar. Kapitalist kârın kaynağını, dolayısıyla kapitalist sömürünün temel işleyiş mekanizmasını açıklayamadılar. Bunu, artı-değer teorisi ile Karl Marks başardı, kapitalizmin artı-değer sömürüne dayalı temel işleyiş yasasını çözümleyip ortaya koydu.

Özetle Marks, tarihin işleyiş yasası ile tarihsel gelişme sürecinin özel bir aşaması olan kapitalizmin işleyiş yasasını bir arada açıklığa kavuşturmanın büyük onurunu taşıyor. İlki, maddi-ekonomik koşullar ile toplumsal üstyapı, üretici güçler ve üretim ilişkileri, sınıflar, sınıf ilişkileri ve mücadeleleri vb., özetle tarihsel materyalizm anlamına gelir. İkincisi bize, kapitalist birikimin işleyiş mekanizmasını, yani artı-değer yasasını, kapitalizm koşullarında sömürünün mantığını ve gerçekleşme biçimini verir. Bunu sınıf diline çevirdiğinizde, modern burjuva toplumunun kalbinde duran emek-sermaye çelişmesine, kapitalist toplumun iki temel sınıfı olan proletarya ile burjuvazi ilişkisi ve çatışmasına, böylece de proletaryanın tarihsel devrimci rolüne ulaşırsınız.

Kendi katkısına ilişkin Marks'ın görüşü ise en özlü biçimiyle, Weydemeyer'e yazdığı o çok iyi bilinen mektubunda yer alır. Modern toplumdaki sınıfların ya da bunlar arasındaki mücadelenin varlığını keşfetmiş olma onuru bana ait değildir, der Marks ve devam eder: "*Burjuva tarihçileri bu sınıf savaşımının tarihsel gelişimini, burjuva iktisatçıları da sınıfların ekonomik anatomisini benden çok önce açıklamışlardır. Benim yeni olarak yaptığım: 1) Sınıfların varlığının ancak üretimin gelişimindeki belirli tarihsel evrelere bağlı olduğunu; 2) Sınıf savaşımının zorunlu olarak proletarya diktatörlüğüne vardığını; 3) bu diktatörlüğün kendisinin bütün sınıfların ortadan kaldırılmasına ve sınıfsız bir topluma geçişten başka bir şey olmadığını tanıtlamak olmuştur.*"

Marks'ın insanlığın tarihsel düşünce birikimine kendi özgün katkısına ilişkin olarak bu söyledikleri bir bakıma Marksizm'in özünü oluşturur. Lenin *Devlet ve İhtila'*de, bir marksist ile bir liberalin farkını, tam da Marks'ın burada söylediklerinden hareketle ortaya koyar. Sınıfları ve sınıf mücadelesini kabul etmek kimseyi kendi başına marksist yapmaz, pekala bir liberal de bunları kabul edebilir, der Lenin ve ekler: Önemli olan, proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesini devrimci iktidar sorununa bağlayabilmek ve proletarya diktatörlüğü hedefiyle birleştirebilmektir. Bir devrimci marksist ile bir liberal oportünisti ayıran en temel ayrım çizgisi budur. Lenin, Marks'ın kendisinin yeni olarak yaptığına ilişkin söylediklerini Marksizm'in ayırdedici temel özelliği olarak ele alır.

Bu düşünce temel önemdedir ve burjuvazinin Marks'a nefretini de açıklayacak mahiyettedir. Burjuvazi Marks'ın sınıf teorisini ya da örneğin kapitalist ekonominin işleyişine ilişkin teorik tahlillerini pekala sorun etmeyebilir. Bütün sorun, bunun devrimci sınıf bakış açısıyla ve devrimci sınıf mücadelesi anlayışıyla ele alınması, dolayısıyla proletarya devrimi ve proletarya diktatörlüğü perspektifine bağlanmasıdır. Burjuvazinin oportünizm ile sorunu yok, ama devrimci Marksizm ile var. Marks her zaman bir devrimciydi, onun için aslolan dünyayı yorumlamakla yetinmeyip onu devrimci eylem yoluyla bizzat değiştirmekti. Şiddete dayalı devrim, proletarya devrimi ve proletarya diktatörlüğü, Marks'ın devrimci düşüncesinin temel unsurları arasındadır. Burjuvazinin kabul etmediği, hiçbir biçimde kabul edemeyeceği de tam olarak budur, Marks'ın düşüncesinin temel devrimci unsurlarıdır.

(Devam edecek...)

TKİP Merkez Yayın Organı EKİM'in, Haziran 2018 tarihli 312. sayısından alınmıştır.

G7 Zirvesi'nden yansıyan hegemonya krizi

Dünyanın en gelişmiş yedi büyük ekonomisine sahip olan ve G7 olarak bilinen birliğin Kanada'da yapılan iki günlük liderler zirvesine emperyalist hegemonya krizi damgasını vurdu. Zirveden önce, zirve süresince ve zirve sonrası Trump ile diğer emperyalist liderler arasında, yüzlerdeki diplomasi maskesinin de sökülüp atıldığı bir üslupla gerçekleşen sert tartışmalar, sataşmalar ve gerilimler emperyalist çıkarlar ve öncelikler arasındaki derin ayrılıkları dışa vurdu. Yanı sıra tüm emperyalist zirvelerde olduğu gibi bu zirvenin sonuç bildirgesinde de *“daha huzurlu, barış dolu ve güvenli bir dünya inşa etmek için işbirliği”* türünden temenni ve iddiaların vurgulanması adetten olsa da, zirve, emperyalizmin doğrudan sorumlusu olduğu küresel sorunlara çözüm bulma yetenek ve karakterinde olmadığını bir kez daha göstermiş oldu.

“Ekonomik eşitsizlik”, “iklim değişikliği”, “çevre kirliliği”, “cinsiyet eşitsizlikleri” ve daha başka konuların ele alındığı G7 Zirvesi, göstermelik kimi girişimlerin dışında bu başlıkların hiçbirinde somut adım atılmadan ve hemen hiçbir konuda anlaşma sağlanmadan sona erdi. ABD'nin Avrupa Birliği, Kanada ve Meksika'dan ithal edilen çeliğe yüzde 25 ve alüminyuma yüzde 10 ek gümrük vergisi uygulama kararı; Paris İklim Anlaşması'ndan ve İran ile yapılan nükleer anlaşmadan çekilmesi; Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak ilan etmesi; NATO'ya eleştirileri; İsrail-Filistin sorunu vb. başlıklar Washington ile diğer üye ülkeler arasında görüş ayrılığı yaratan temel konuların bazılarını oluşturuyor. “İklim değişikliği ve çevre kirliliği” çerçevesinde tartışılan ve karara bağlandığı ileri sürülen “plastik kirliliğinin okyanuslarda azaltılması” konusu bile ABD ve Japonya tarafından kabul edilmez, sorun alanına dönüştü. Dünyadaki plastiğin yüzde 10'undan azı geri dönüş-türülürken, okyanuslarda 150 milyon tonun üzerinde plastik atık olduğu kaydediliyor. Plastik kullanımının azalmaması durumunda bunun ürkütücü sonuçlarına işaret ediliyor.

Özetlenen bu anlaşmazlık konularından hareketle söz konusu zirve, “tarihin en bölünmüş G7 zirvelerinden biri” olarak tanımlanmış oldu.

G7 ülkelerinin devlet ve hükümet başkanları arasındaki gerilim ve anlaşmazlık, zirve öncesinde başlamıştı. ABD Başkanı Donald Trump'ın, 2014 yılında Kırım'ı ilhak ettiği gerekçesiyle gruptan atılan Rusya'nın da gruba yeniden katılması gerektiğini söylemesi, katılımcılar arasında bölünme yarattığı gibi şaşkınlığa da neden olmuştu. Trump, zirveye gitmeden önce Washington'da yaptığı açıklamada, “Rusya'nın en kötü kabusuyum” hatırlatmasını yaptıktan sonra, “Rusya'nın da müzakere masasında” olması gerektiğini ekleyerek, dünyada düzenin sağlanması için Rusya'ya ihtiyaç olduğunu belirtmiş, İtalya hariç öteki ülkelerin tepkisiyle karşılaşmıştı. Zirve öncesi bir başka çıkış da Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'dan gelmişti. Macron, Trump'ın mahalle kabadayılığını andıran tutumlarından hareketle, “Amerikan başkanı izole edilmeyi dert edinmiyor olabilir ama biz de gerekirse 6 ülkeli anlaşma imzalamayı dert edinmeyiz. Çünkü bu 6 ülke artık gerçek bir uluslararası güç olan bir piyasayı temsil ediyor” şeklinde açıklama yapmıştı. Böylece, ABD olmadan yola devam edebilecekleri mesajı vererek, zirve öncesi gerilime yeni bir boyut eklemişti.

Sonrasında Almanya Başbakanı Angela Merkel, G7 Zirvesi çerçevesinde düzenlenen basın toplantısında ABD ve Avrupa arasındaki çözümsüzlüğe vurgu yaparak, “Burada ABD ile Avrupa Birliği (AB) arasında fark edilebilir görüş ayrılıkları var” demiş ve bu farklı görüşlerin giderilmediğini belirtmişti.

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron da aynı düşünceleri dile getirerek, Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) reforme edilmesi gerektiğini ifade etmişti. Yanı sıra, bu zirvede AB ile ABD arasında kapsamlı çalışmaların gerekliliğinin ortaya çıktığına da dikkat çekmişti.

Zirveye gecikmeli gelen ve Kuzey Kore lideri Kim Jong Un'la Singapur'da yapacağı görüşme nedeniyle G7 Zirvesi'nden erken ayrılan Trump ise, Twitter üzerinden yaptığı açıklamada, Kanada Başbakanı Justin Trudeau'nun ABD'nin çelik ve alüminyuma gümrük vergisi uygulamasını eleştirmesini sert ve aşağılayıcı bir dille yanıtladı. “Başbakan Justin Trudeau, ben ayrıldıktan sonra bir basın toplantısı dü-

zenleyip ABD gümrük vergilerinin adeta hakaret olduğunu ve ‘İtilip kakılmayacağı’ni’ söyleyene kadar G7 toplantılarımızda çok uysal ve nazik davrandı” diyen Trump, Trudeau'nun tutumunu “onursuz ve zayıf” olarak nitelendirdi. ABD'nin, yeni gümrük vergilerini Kanada'nın Amerikan süt ürünlerine uyguladığı yüzde 270 oranındaki gümrük vergisine cevap olarak hayata geçirdiğini savunan Trump “Justin'in basın toplantısındaki yanlış açıklamalarına ve Kanada'nın Amerikan çiftçi, işçi ve şirketlerine uyguladığı büyük gümrük vergilerinden dolayı ABD temsilcilerine, G7 sonuç bildirgesini onaylamaları talimatı verdim ve bildiriye imzalamayacağım” demişti.

Yanı sıra, Kanada Başbakanı Justin Trudeau'nun Trump'la yaptığı telefon görüşmesinde, “Gümrük vergisi uygulamasını nasıl ulusal güvenliğe bağlarsınız?” sorusuna, Trump, “Beyaz Saray'ı siz yakmadınız mı?” diye kendine özgü bir budalalıkla yanıt verdi ve dolayısıyla sosyal medya kullanıcıları tarafından madara edildi.

“Daha huzurlu, barış dolu ve güvenli bir dünya inşa etmek için işbirliği” vurgusunun yapıldığı zirvenin sonuç bildirgesinde, herkesi kapsayan büyümeye yatırım yapılmasının benimsendiği, gelecekte etkili olacak iş ve meslek alanlarına hazırlık yapılacağı, cinsiyet eşitliğinin ve kadınların güçlendirilmesinin geliştirilmesine katkı verileceği duyuruldu. Bu çerçevede kalkınmakta olan ülkeler ile kriz bölgelerindeki kız çocukları ve kadınların desteklenmesi için 4 milyar 700 milyon avro ayrılması konusunda da uzlaşma sağlandığı “mutlulukla” duyuruldu. Trump'ın Kore yarımadasındaki nükleer silahsızlanma çabalarına da destek sunuldu. “Kural tabanlı bir uluslararası ticaret sisteminin öneminin altını çiziyor ve korumacılığa karşı mücadeleye devam ediyoruz” denilen bildirmede, Rusya ya da Çin'den gelebilecek istikrarsızlık çabalarına karşı ortak savunma sistemi konusunda uzlaşma sağlandığı da belirtiliyor.

Tüm bunların yanı sıra, zirvenin en çok konuşulan ve yanı sıra alaylara vesile edilen konularından biri de dünya liderlerinin Trump'ın etrafını sardığı dikkat çekici fotoğraf oldu. Almanya Başbakanı

Angela Merkel'in zirve sonrası Instagram hesabından paylaştığı fotoğraf, “zirvenin atmosferini özetler nitelikte” gibi yorumlara ve karikatürlere konu oldu.

BÜYÜYEN VE SERTLEŞEN PAYLAŞIM KAVGASI

Emperyalist devletler arasında özellikle uluslararası ticaret konusunda ortaya çıkan çatışmanın daha da görünür olduğu G7 Zirvesi, gerilimle başlayıp gerilimle sona erdi ve emperyalist hegemonya mücadelesinde yeni bir aşamaya işaret etti. G7 Zirvesi, aynı zamanda ABD ve AB arasındaki ilişkilerin giderek gerileceğinin sergilendiği bir sahneye dönüştü ve bu ilişkilerin zorlu bir dönemece gireceğinin somut işaretlerini vermiş oldu. Dolayısıyla ABD ve AB ilişkileri, onarılması zor yeni bir aşamaya geçmiş ve çatışma daha da sertleşmiş bulunuyor.

ABD ve AB arasındaki emperyalist çıkar ve hegemonya çatışması on yıllar önce başlamış, geline aşamada açık ve ileri biçimler kazanmıştır. Özellikle de Alman sermayesinin kat ettiği mesafe üzerinden küresel ölçekte baş rol oynamaya soyunan bir Alman emperyalizmi ve onun başını çektiği AB vardır. AB'nin bel kemiğini oluşturan Alman emperyalist ekonomisinin büyüyen gücü, öteki emperyalist rakiplerin yanı sıra ABD için de tehlike oluşturmaktadır. Zira ABD hegemonyasının çözülüşü ve gerilemesi karşısında Alman sermayesinin liderliğindeki AB, yükselen emperyalist bir odak olarak sahne almakta, küresel güç olarak sivrilme olanaklarını zorlamaktadır. Bu durum, emperyalist güçler arasındaki rekabete yeni boyutlar kazandırmaktadır.

Esasen G7 zirvesinden yansıyanların gerisinde, dünya egemenliğinin nasıl paylaşılacağı, egemenliğin kimlerin elinde olması gerektiği, sömürü ve yağmada kimlerin hangi payı nasıl kapacağı sorunu bulunmaktadır. Emperyalist şefler arasındaki derin çıkar çelişkilerinin ve görüş ayrılıklarının G7 toplantısında adeta bir mahalle kavgası biçiminde kendini ortaya koyması bundandır.

ABD öncülüğündeki emperyalist dünya düzeninin 20. yüzyılda yarattığı ilişki ve dengeler çözülmekte ve mevcut durum sürdürülemez hale gelmektedir. Zira her bir emperyalist odak küresel bir güç olma peşindedir ve hegemonya kavgasında aktör olma çabasındadır. Daha düne kadar hayranlık duydukları, devasa ekonomik ve militarist gücü karşısında sindikleri, peşinden sürüklenip adeta ağabeyi kabul ettikleri ABD, artık “batılı dostları” tarafından cepheden mücadelenin konusu edilebilmekte, onun karşısına daha iddialı bir şekilde dikilebilmektedirler.

ABD ve KDHC'nin Singapur zirvesi

ABD Başkanı Donald Trump ile Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti (KDHC) Başkanı Kim Jong-un arasında Mayıs'ta yapılması düşünülen görüşme, karşılıklı sataşmalar ve tehditler sonunda iptal edilmişti. Bir dizi diplomatik adımın ardından, görüşmenin 12 Haziran'da Singapur'da yapılması kararlaştırıldı. Ne var ki Kim Jong-un'un nükleer silahsızlanma konusunda yaptığı bir açıklama, Trump, tarafından "öfke ve açık düşmanlık" olarak nitelenmiş ve zirve bir kez daha iptal edilmişti. Trump, bu kararını, Kim'e yazdığı bir mektupta, "Nükleer kabiliyetlerinden bahsediyorsunuz ancak bizimkiler o kadar devasa ve güçlü ki Tanrı'ya asla kullanmak zorunda kalmamamız için dua ediyorum" tehdidi eşliğinde bildirmişti. Sergilenen bir dizi "tiyatro"nun ardından, "yüzyılın" beklenen görüşmesi 12 Haziran'da nihayet gerçekleşmiş oldu.

Daha düne kadar Kuzey Kore'yi "dünyanın daha önce görmediği... ateş ve öfke" ile "tamamen yok etmek"le tehdit eden Trump'ın, kendi halkına cehennemi yaşattığını iddia ettiği ve "küçük roket adam" diye aşağıladığı Kim, birden bire "halkı için aydınlık bir geleceğe yönelik ilk cesur adımı atan", "son derece yetenekli, zeki ve harika biri" oldu ve Beyaz Saray'a davet edildi. Yapılan zirveye olağanüstü önemler atfedildi vs.

Emperyalistler tarafından atılan hemen her adım ve girişimin, gerçekleşen zirvelerin, içeriğinden ve sonuçlarından bağımsız olarak, uluslararası medya ve emperyalist şefler tarafından kolayından "tarihsel" önemde addedilmesinin adet haline geldiği biliniyor. Singapur görüşmesi de görevdeki bir Amerikan başkanı ile bir Kuzey Kore lideri arasında tarihteki ilk yüz yüze görüşme olması bakımından "tarihi" oldu ve daha şimdiden "yüzyılın zirvesi" olarak dünyaya ilan edildi. "Yüzyılın zirvesi" dünyanın her yerinden kente akan 2500 gazeteci tarafından izlendi ve "dünya barışı"nın mutlu bir sahnesi olarak sunuldu. Kim Jong-un'un, görüş-

meyi kastederek, "Birçok insan bunun bir tür bilimkurgu filminden bölüm olduğunu düşünecek" demesi, sadece "imkansız" görünen bir görüşmenin gerçekleşmesini anlatmanın ötesinde bir anlam ifade ediyor olmalı.

"Yüzyılın zirve"sinde Trump ve Kim tarafından imzalanan çok kısa deklarasyon, "Kore Yarımadası'nda kalıcı ve sağlam bir barış" konusunda bir anlaşmaya varıldığını ilan ediyor. Adadaki "kalıcı ve sağlam barış", Trump'ın, "KDHC'ye güvenlik garantisi sağlamayı taahhüt etmesi", Kim'in ise "Kore Yarımadası'nın nükleer silahlardan tam olarak arındırılmasına sıkı ve sarsılmaz bağlılığını tekrar teyit ettiğini" bildirmesi sayesinde "başarılı" olacak mı, bilinmez.

Bildirgenin bunun dışında bildirdiği öteki anlaşma konuları ise Kuzey Kore'nin, "Kore Yarımadası'nın nükleer silahlardan arındırılma sürecinin tamamlanması için çalışacağını taahhüt etmesi", "her iki ülke halkının barış ve refah arzusu dikkate alınarak, ikili ilişkiler" in kurulması ve "savaşta ölen Amerikalı askerlerin kimliklerinin belirlenmesi ve ülkelerine gönderilmesi için işbirliği" yapılmasıdır. Ortak bildirge, zirvenin sonuçlarının uygulanması için tabii ki "ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo ve ilgili bir Kuzey Koreli üst düzey yetkilinin önderliğinde mümkün olan en yakın zamanda devam niteliğindeki müzakereleri düzenlemeyi taahhüt etmektedir."

İşte Trump'ın "Son derece kapsamlı" dediği, *New York Times*, *Washington Post* ve *Wall Street Journal* gibi etkili Amerika basınının yanı sıra Amerikalı uzman ve politikacıların da zirvenin Kim Jong-un ve KDHC için bir zafer olduğu, Kim'in ve ülkesinin büyük bir itibar kazandığı ve nükleer bir güç olarak kabul gördüğü, daha da önemlisi KDHC ve ABD'nin eşitmiş gibi görüldüğünden hareketle ateş püskürdüğü ortak bildirgenin bütün bir özü ve esası bunlardan ibarettir.

Herhangi bir yenilik oluşturmayan ve

belirsizliklerle dolu olan bu belge, Trump tarafından "Son derece kapsamlı bir metne imza attık, süreci son derece hızlı başlatacağız. Anlaşmadan tüm dünya etkileyecek. Büyük bir sorunu çözeceğiz, bunu bütün dünya için yapacağız..." diye ölçsüz ve dayanaksız güzellemelere konu edilirken, Kim Jong-un tarafından da "Dünya, çok önemli bir değişim görecek. Trump ile geçmişimizde bırakmaya karar verdik" ifadeleriyle yüceltilti. "Yeni bir tarih yazmaya, yeni bir sayfa açmaya hazır" olan bu iki ülkenin imzaladıkları bildirgenin akıbetini hep birlikte göreceğiz.

"BARİŞ VE REFAH" ADIMI MI SİNSİ POLİTİKALAR MI?

Kuzey Kore'nin elinde nükleer silahlar ve kıtalararası füzelerin bulunduğu ve art arda denemelerin yapıldığından hareketle Amerika, sorunu kendi ulusal güvenliği için tehdit kabul ediyordu. Zirvede Kuzey Kore'nin nükleer silahlarının ve kıtalararası füzelerinin tasfiyesine ilişkin hiçbir somut sonuç elde edilmiş değil. Zira gazetecilerin bu yöndeki ısrarlı soruları Kim tarafından aynı ısrarla yanıtsız bırakıldı. Fakat buna rağmen Trump'ın Kuzey Kore'nin artık bir tehdit olmaktan çıktığını iddia etmesi ve Kuzey Kore sorununun daha şimdiden çözüme ulaşmış gibi sunulması Amerikalı kimi politikacıların tepkilerine hedef oldu. Zira Kuzey Kore'nin nükleer başlıklı füzelerin ve nükleer tesislerin tasfiyesini kabul ettiğini ve bu konuda somut adım atacağını gösteren herhangi bir anlaşma ve emare yok. Dolayısıyla Trump'ın, "Başkan Obama Kuzey Kore'nin en büyük ve en tehlikeli sorunumuz olduğunu söylüyordu. Artık öyle değil. Bu gece rahat uyuyun" açıklaması gülümsemelere konu olabiliyor. Çünkü kimi Amerikalı uzman ve politikacıların yanı sıra toplumun siyasal yaşamında etkili olan gazeteciler de imzalanan ortak bildirgenin 1994'tekinden daha zayıf olduğuna dikkat çekiyor ve

bildirgenin yaşanan bu kadar heyecana değmediğini ileri sürüyorlar.

Singapur görüşmesinden sonra "Kuzey Kore nükleer silah tesislerini yok etmeye başladı bile" diyerek yalan söyleyen Trump, zirveden önce "saygısızca olacağı için" geçen hafta Kuzey Kore'ye yönelik 300 yeni yaptırım planını durdurduğunu açıkladı. Trump, ancak nükleer silahların "artık bir tehdit olmadığından" emin olması durumunda mevcut yaptırımların kaldırılacağını, dolayısıyla yaptırımların uygulanmaya devam edeceğini söyledi. "Askerlerimizi Kore Yarımadası'ndan geri çekmek istiyorum. Askerlerimizi çekerek ekonomik anlamda büyük bir tasarruf sağlayacağız. Ama askerleri geri çekmek şimdilik masada değil" diye eklemeyi de ihmal etmedi. Amerika'nın Güney Kore'de 32, Japonya'da 45 bin askeri olduğu söyleniyor. Filolar, donanmalar, savaş uçaklarından oluşan devasa askeri varlığıyla ABD bölgede duruyorken, Kim'in nükleer silahları bir yana bırakması pek olası görünmüyor. ABD'nin Kuzey Kore'yi yerle bir edecek tüm askeri gücü Japonya ve Güney Kore'de yerli yerinde duruyor ve Kuzey Kore ekonomisine büyük zararlar veren yaptırımlar devam ediyor.

Elbette Kim Jong-un'un ifadesiyle "bu aşamaya kolay gelinmedi." Serüvenin gerisinde ve zirvenin gerçekleşmesinde Asya'nın devi olan Çin'in büyük bir rol oynadığı kesindir. ABD ve Kuzey Kore arasında Singapur'da yapılan zirvede, bildirgeye yansıyan ve kapalı kapılar ardında tutulup yansıtılmayan pazarlıkların gerisinde Çin'in olduğundan kuşku duyulmamalıdır. Zira söz konusu olan, Asya-Pasifik'te emperyalist devlerin karşı karşıya gelmesi ve bu coğrafyanın emperyalist hegemonya sahasına dönüşmüş ve kavganın burada da sertleşmiş olmasıdır. Dolayısıyla Washington'ın Kim Jong-un ile ilişkisinde belirleyici olan politika, söz konusu ülke şahsında bölgede barış arayışı değil, ABD emperyalizminin bölgedeki çıkarlarını koruması, Rusya ve Çin gibi rakipleri karşısındaki konumunu güçlendirmesidir.

Bunun içindir ki Singapur'daki "yüzyılın zirvesi"nin arka planında barış ve refah adına emperyalist çıkar ve hesaplara özgü sinsilikler yatmakta, emperyalist hegemonya mücadelesinde yeni adımlar atılmaktadır. Olup bitenlerin gerçekte "dünya barışını geliştirmek"le uzaktan yakından bir alakası bulunmamaktadır.

Zirvenin herhangi bir kazanımından söz edilecekse eğer, bunun da Kim Jong-un'un hesabına yazılacağı genel kabul gören düşüncedir. Zira Kuzey Kore ve onun şefi, zirvede herhangi bir taviz vermiş görünmediği gibi konumunu ve gücünü kabullendirmiş, Amerika'yla eşit sayılan bir düzeye yükseldiğine ilişkin yaygın bir kanı yaratmış bulunuyor.

Arjantin IMF kapısında, sıra Türkiye’de mi?

Türkiye gibi dış borç batağına saplanan Arjantin hükümeti, bir kez daha Uluslararası Para Fonu’nun (IMF) kapısını çaldı. Hükümet ile IMF heyetinin 50 milyar dolarlık kredi içeren 3 yıllık standby (finansal destek) anlaşması konusunda mutabakata vardığı bildirildi.

IMF Yönetim Kurulu’nun onayına sunulacak olan anlaşmanın 20 Haziran’da kesinleşmesi bekleniyor. Emperyalist mali kurumların tetikçisi olan IMF, emekçiler için yıkıcı olan bir ekonomik program dayattıktan sonra kredi musluklarını açıyor. IMF reçetelerinin temel özelliği, bağımlı kapitalist ülkelerin emekçilerinin soyulması ile biriktirilen mali kaynakların emperyalist merkezlere transfer edilmesidir.

AYNI HİKAYE...

Arjantin kapitalizmi 2001’de de derin bir krize saplanmıştı. Hatırlanacağı gibi o zaman Türkiye kapitalizmi de benzer bir krizin içine yuvarlanmıştı. İki ülke arasında fark şu ki, 2001’de Arjantinli işçiler, emekçiler isyan etmiş, krizin yıkıcı faturasını kapitalistlere ödetmek için direnmişlerdi. Türkiye’nin işçileri, emekçileri yazık ki, aynı kararlılığı gösterememişti. İşçi sınıfıyla emekçiler krizin faturasını ödemiş, dönemin koalisyon hükümetinde yer alan burjuva partiler iflas etmişti. Ancak tam da bu sayede emperyalist/siyonist güçlerin projesi olan AKP, Türkiye’nin başına bela edilebilmiştir.

17 yıl aradan sonra Arjantin’in yeniden IMF’nin kapısını çalmak zorunda kalmasının sebeplerinde bir yenilik görünmüyor. Cari açık yükseliyor, dış borç

oranı “olağan” sınırları aşıyor, para birimi Peso dolar karşısında değer kaybediyor, Merkez Bankası faiz oranlarını arttırıyor... Bu koşulları güvenli bulmayan vurguncu mali sermaye, dolar akışını durduruyor. Dış borçla döndürülen ekonominin çarkı durma noktasına yaklaşıyor... Hatırlatalım ki, 16 yıllık AKP iktidarı Türkiye’inde ekonomi, faiz oranları ve enflasyon dışındaki kalemlerde Arjantin’den beter durumdadır.

İşte bu vahim tabloda IMF “imdada” yetişiyor. Bunun kaçınılmaz sonucu ise, işçi sınıfıyla emekçilerin ağır bir ekonomik sosyal yıkım saldırısına maruz bırakılmalarıdır. Yani kriz kapitalizmin yapısal hastalığıdır, ama “tedavi” ücreti emekçilere ödetiliyor. Oya işçi sınıfıyla emekçilerin kapitalizmi tedavi etmeleri değil, tarihin çöplüğüne gömmeleri gerekiyor. Ancak o zaman hem kendilerini hem insanlığı bu ölümcül vebadan kurtarabilirler.

KAPİTALİZMİ KURTARMAK İÇİN KEMERLERİ SIKIN!

Standby anlaşmalarının bir diğer adı “kemer sıkma” politikalarıdır. IMF’nin vereceği kredi, “dış borçları ödeme” adı altında gerisin geri emperyalist mali şirketlerin kasalarına aktarılıyor. Oysa bu kredinin faiziyle birlikte geri ödenmesi de gerekiyor. İşte kemerler bunun için sıkılıyor. Elbette kapitalistlerin ya da saraylarda sefahat süren devlet erkanının değil, işçi sınıfıyla emekçilerin kemerleri sıkılıyor.

Bütçe açığının azaltılması, enflasyo-

nun düşürülmesi, dış borçların çevrilmesi için kemer sıkamak şarttır. Bu uğursuz politikanın emekçiler için somut yansımaları sosyal harcamaların kısılması, ücretlerin düşürülmesi, emeklilerin daha koyu bir sefaletle mahkum edilmesi, esnek/kuralsız çalışmanın yaygınlaştırılması, toplu işten atmalar vb...

ARJANTİNLİ EMEKÇİLER HAREKETLENİYOR

Tıpkı Türkiye’de olduğu gibi, Arjantin’de de 2001 krizinin patlak vermesinde, 1990’lı yıllar boyunca uygulanan IMF reçetelerinin önemli bir payı olmuştu. Yani Arjantinli emekçilerin, IMF reçetelerinin yaratacağı yıkıcı sorunlar hakkında fikirleri var. Nitekim IMF yönetimi standby anlaşmasını onaylamadan önce emekçilerin itirazları yükselmeye başladı. Görünen o ki, Arjantin işçi sınıfıyla emekçileri, faturayı kapitalistlere ödetmek için mücadele alanlarına inmekten kaçınmayacaklar.

Türkiye ile Arjantin arasındaki benzerliklere dikkat çeken ilerici ekonomistler, 24 Haziran seçimlerinin ardından kurulacak hükümetin IMF’nin kapısını çalma ihtimalinin yüksek olduğunu belirtiyorlar. Bu ise, Arjantin’de olduğu gibi, Türkiye işçi sınıfıyla emekçilerinin de yeni bir yıkım saldırısıyla karşı karşıya kalacaklarına işaret ediyor. Yine de kapitalizmin krizinin faturasını ödemek emekçiler için bir kader değildir. İşçi sınıfıyla emekçiler şimdiden kararlı bir mücadeleye hazırlanarak faturayı kapitalistlere ödeyebilirler!

Frankfurt’ta birlik ve dayanışma pikniği

Yaz aylarının geleneksel etkinliklerinden olan pikniklerden biri de 16 Haziran’da BİR-KAR tarafından Frankfurt’a yakın Kelsterbach Parkı’nda gerçekleştirildi.

Öğle saatlerine doğru başlayan pikniğe onlarca işçi, emekçi ve gencin yanı sıra, uzunca bir süredir işçi kıymına ve hak gasplarına karşı mücadele eden LSG işçileri de katıldı.

Piknikte yenilen yemeklerin ardından ortak bir sohbet gerçekleştirildi. BİR-KAR adına yapılan açılış konuşmasında 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi’nin yıldönümü olduğuna değinildi. Hâlâ aşılamayan bir işçi eylemi olan 15-16 Haziran’ın işçi sınıfının yolunu aydınlatmaya devam ettiği vurgulanan konuşmada, bu direnişin derslerinin bugün de çok değerli olduğu belirtildi.

Daha sonra yine BİR-KAR adına söz alan bir işçi LSG işçilerinin direnişi üzerinde durdu. Son işyeri işçi temsilciliğinin, verilen mücadele ve sağlanan örgütlülük sayesinde kazanıldığını, fakat patronun çeşitli hile ve ayak oyunları ile bu yetkiyi öncü işçilerden gasp ederek kendi yandaşı gibi davranan Ver.di’ye devrettiğini açıkladı. BİR-KAR’ın dağıttığı bildiri ile bu açık hak gaspını teşhir ettiğini söyleyen işçi, bundan sonra mücadelelerinin güncel konusunun bu olacağını ve bunu mutlaka kazanmak istediklerini belirtti.

Daha sonra söz alan genç bir LSG işçisi de kendi süreçlerinden kısaca bahsettikten sonra, gasp edilen temsilcilik hakkını geri almakta kararlı olduklarını, her konuda artık kendilerine daha fazla güvendiklerini vurguladı. Genç işçi, BİR-KAR gibi kurumların desteğinin kendilerine daha çok güç kattığını sözlerine ekledi.

Piknik, söylenen türküler ve çekilen halayların ardından akşam saatlerinde sona erdi.

Flormar direnişçileriyle dayanışmayı büyütelim!

Gebze Organize Sanayi Bölgesi'nde kozmetik ürünleri üreten Flormar'da sendikalaşma nedeniyle işten atılan işçilerin direnişi kararlılıkla sürüyor.

Flormar işçileri ağır çalışma koşullarına, düşük ücretlere, fabrika yönetiminin bunalıcı baskılarına karşı örgütlenme yolunu seçtiler. Ocak 2018'de başlayan ve birkaç ay boyunca süren sendikalaşma faaliyeti sonucunda Petrol-İş Sendikası'nda örgütlenebildiler.

Yetki başvurusunun ardından Flormar patronu ilk etapta öncüler de içinde 12 işçiye işten attı. Ardından Türkiye'de genelde sendikalaşma süreçlerinde yaşadığı üzere iş mahkemesine yetki itirazında bulundu. Bu tür durumlarda mahkemelerin ve arabulucuların işlevi, süreci uzatarak sendikal örgütlenmeyi dağıtmak için patrona zaman yaratmaktır. Nitekim Flormar'da yaşanan da bu oldu.

Şirket yönetimi halihazırda kazanmış olduğu zamanı işçilere ve sendikal örgütlenmeye yönelik saldırılarını sürdürmek için tepe tepe kullanıyor. Bugüne kadar sendika üyesi olduğunu düşündüğü veya sırf direnişi arkadaşlarına selam veren, örgütlenmeye ve direnişe destek sunan 119 işçiye tazminatsız olarak işten çıkardı. Dışarıda direnişte olan işçilerin içerideki işçilerle tüm temasını kesmek amacıyla, duvarlara brandalar çekildi. Çalışan işçiler servis araçlarına fabrika avlusunda inip binmek durumunda kaldılar. Yetmedi, direnişçilerin üzerine fabrika araçları

sürüldü. Üretimi sürdürebilmek içinse hem üretim birimlerinde idari personel çalıştırıldı hem de çok sayıda taşeron işçi işe alındı.

İşten atılan Flormar işçileri doğal olarak ellerindeki tek savunma aracına başvurdular; kapı önünde direnişe başladılar. İşçiler, sömürücü düzenin yasalarına göre dahi tümüyle haklı bir konumda oldukları halde işten atılmalarına dayanak yapılan İş Yasası maddeleri nedeniyle tazminat alamadıkları gibi, işsizlik sigortası ödeneğinden de yararlanamıyorlar.

İşçiler, emekçiler,

Flormar, 1972'den bu yana Kosan Kozmetik şirketi tarafından üretilip piyasaya sürülen bir markadır. Flormar'la, "Yüzde 21 pazar payı ile Türkiye'nin 1 numaralı makyaj markasıyız. Gelişmekte

olan pazarlar başta olmak üzere, 7 kıtada 104 ülkede rekabetin içindeyiz" diye övünen Kosan Kozmetik, bunu bugüne kadar işçileri asgari ücretle sefaletle mahkum etmeye borçludur. Şimdi işçilerin sendikal örgütlenme haklarını kullanmalarını azılı bir düşmanlıkla karşılaması bunun dolaylı bir itirafıdır.

İşçilere sendikal örgütlülüğü dahi çok gören, böylelikle bugüne kadarki azgın sömürüyü olduğu gibi sürdürme politikasının asıl sahibi ise 2012 yılında Kosan Kozmetik'in %51 hissesini almış olan Fransız kozmetik tekeli Yves Rocher'dir. Güya "kadınların güzelliği için" çalışan, "insana ve doğaya saygıyı" esas alan, "organik ürünler"iyle tanınan Yves Rocher, yarattığı imajı pekiştirmek için çok sayıda sosyal sorumluluk projesiyle ka-

muoyunun gözlerini boyamayı başarmış bir markadır. Direnişin sesinin yayılması ve geniş destek görmesi karşısında etekleri tutuşan Yves Rocher tekeli, şimdilerde Flormar'la bir ilgisi olmadığı yalanıyla imajını koruyabileceğini sanıyor. Marka sloganı olarak "Act Beautiful"u (Güzel Davran) kullanan Rocher tekeli, mesele ekonomik çıkarlar olduğunda yüzündeki maskeyi indirip çirkin sivri dişlerini göstermeden durmıyor.

Kardeşler,

Çoğunluğunu kadınların oluşturduğu Flormar direnişçilerinin söz konusu uluslararası tekelle yerli ortaklarını dize getirmesi, kendi kararlılıklarının yanı sıra işçi ve emekçilerden aldıkları desteğin gücüne de bağlıdır. Dolayısıyla Türkiye'de ve yurtdışında sürmekte olan dayanışma ve desteğin süreklileştirilmesi, yaygınlaştırılıp büyütülmesi büyük bir önem taşımaktadır.

İşçilerin Birliği Halkların Kardeşliği Platformu olarak Flormar işçilerinin mücadelesinin yanında olduğumuzu bir kez daha belirtiyor, yurtdışında yaşayan tüm işçi ve emekçileri Flormar direnişiyle dayanışmayı büyütme çağırıyoruz.

Yaşasın Flormar işçilerinin onurlu direnişi!

Flormar ve Yves Rocher ürünlerine boykot!

İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!

BİR-KAR

16 Haziran 2018

Paris'te Yves Rocher'i boykot eylemleri

Flormar işçilerinin direnişine destek olmak için başlatılan boykot çağrısı Paris'te de devam ediyor. Flormar'ın gerçek sahibi Grup Yves Rocher'i hedef alan eylemlerin 3.sü 15 Haziran'da Hausman'da gerçekleştirildi.

Paris'in en yoğun alışveriş merkezlerinden biri olan Galerie Lafayette bölgesindeki Yves Rocher'deki eylemde ilgi dikkat çekiciydi. Dövizlerin mağaza çevresine asılması ile başlayan eylemde turistlerden yoldan geçenlere kadar birçok kişiyle direniş üzerine konuşuldu. Sloganları duyarak gelen ve neden Yves Rocher'in boykot edildiğini soranlar oldu. Kapının önünde dövizler açılıp

sloganlarla beklenirken bir yandan da direnişi anlatan Fransızca ve İngilizce bildiriler dağıtıldı.

Yaklaşık bir saat süren eylem boyunca Fransızca ve Türkçe sloganlar atıldı.

Bu eylemde mağaza çalışanı emekçilerin tavırları oldukça önemliydi. Diğer eylemlerde şirketi sahiplenip saldırgan tavırlar ortaya çıkarken bu eylemde tersi oldu. Mağazanın güvenlik görevlilerinden satış personeli emekçilere kadar birçoğu ilgiyle eylemi izledi, dostane tavırlarla selam verip direnişe dair sohbetler edildi. Eylemin onlara karşı olmadığı anlatıldı. Bu da eyleme ayrıca olumlu bir hava kattı.

Fransa'da demiryolu tasarısı onaylandı

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un seçim vaatlerinden biri olan ve kitlesel grevlerle çalışanların karşı çıktığı demiryolu tasarısı 14 Haziran'da onaylandı. Fransa Ulusal Demiryolu İdaresi'nin (SNCF) borçlarının 35 milyar avroluk bölümünün devlet tarafından özelleştirilerek rekabete açılmasını, çalışanlarına iş koşulları sebebiyle tanınmış statünün kaldırılmasını öngören tasarı 82 ret oyuna karşı 245 evet ile Senato'da kabul edildi.

Tasarı parlamentonun iki kanadında kabul edilen metinlerin farklı olduğu gerekçesiyle 5 Haziran'da Meclis Uz-

laştırma Komisyonu'na gönderilmiş ve 13 Haziran'da da Ulusal Meclis'te 80'e karşı 452 oyla kabul edilmişti.

Demiryolu çalışanları, 2020'den itibaren uygulamaya konulması beklenen tasarıya karşı 3 Nisan'da başlatılan ve haftada iki gün süren kademeli grevlerle karşı çıkmıştı.

Öte yandan emekliler maaşların dondurulmasına ve Genel Katkı Payı (CSG) adında kesintinin %25 yükselmesiyle alım gücünün düşüşüne karşı 14 Haziran'da CGT, FO, CFTC, FSAU, Solidaires, FGR-FP, LSR, ES-UNRPA sendikalarının çağrısı ile Fransa'nın birçok kentinde 3. kez sokaklara çıktı.

CHP'nin gençliğe vaatleri ve gerçekler

Kitleleri kendi politikalarına yedeklemek için her seçim döneminde sahte vaatler saçan düzen partileri kitlelerin acil ihtiyaçlarını istismar ederek oy avcılığı yaparlar.

CHP'nin 24 Haziran'da gerçekleşecek olan erken seçim bildirgesinde yer alan gençliğe dönük vaatleri de bu kapsamdadır. Örneğin Muharrem İnce'nin vaatlerinden birisi cumhurbaşkanı seçildiği takdirde 19 Mayıs'ta "gençlik bursu" ve 29 Ekim'de "Cumhuriyet bursu" adıyla yılda iki kez olmak üzere 500'er lira ödeme yapılacağıdır. Para veya burs vaadinin kendisi aslında bu sistemin en temel gerçeğinin üstünü örtmek için kullanılıyor. Parası olmadığı için okuyamayan, aç kalan, ulaşamayan, barınamayan, sosyal-kültürel ihtiyaçlarını gideremeyen binlerce genç var. Bu sorunların köklü çözümü yerine 'burslarla, sadakalarla yetinin' deniyor gençliğe. Gençler neden bursa ihtiyaç duyuyor? Okumak, yemek yemek, barınmak, ulaşmak; yani temel ihtiyaçlarını karşılamak için. Bütün bunların devlet tarafından karşılandığı bir sistemde "burs"a, krediye, sadakaya ihtiyaç kalmaz.

Bildirgede eğitimde fırsat eşitsizliğinden mesleki eğitime, endüstri 4.0'dan işsizlik sorununun çözümüne kadar birçok vaat bulunmakta. Vaatler alt alta sıralandığında birbiri ile çelişen birçok şey görünmekte. Örneğin eğitimde fırsat eşitliği sağlayabilmek için eğitim sistemini toplumun ihtiyaçlarına göre dizayn

etmeniz gerekir. Bunu sermayenin ihtiyaçlarını arka plana itmeden gerçekleştiremezsiniz. Bu ise vaatlerle sunulan "katma değeri yüksek üretim ve istihdam sağlayacak bir eğitim modeli oluşturulması"na taban tabana zıt bir yaklaşımı ifade eder.

CHP bildirgesinde YÖK'ün kaldırılacağı, üniversitelerin bölünmesi uygulamasına son verileceği ve üniversitelerde bilimsel araştırmalara ve AR-GE çalışmalarına daha fazla kaynak ayırıp, araştırmacı akademisyenlerin teşvik edileceği dile getiriliyor.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, YÖK denen kurum şu an iktidarda olan AKP'den ibaret değildir. Yüksek Öğretim Kurumu '60 ve '70'li yıllarda yükselen gençlik hareketinin önünü kesmek için ABD emperyalistlerinin masalarında kurgulanan 80 darbesinin üniversite gençliğine bir yansımasıdır. Bu nedenle, adı değişse de, emperyalistlerle işbirliği sürdüğü oranda, kapitalist sistem yıkılmadığı sürece YÖK ve YÖK düzeni de sürmeye devam edecektir.

Üniversitelerin bölünmesi konusu ise bugün yaşanan siyasi krizin bir sonucudur. AKP açısından bu uygulama üniversitelere müdahalesini kolaylaştıracak bir işlev görmektedir. Üniversitelerin bölünmesinin diğer bir boyutunu ise rant hesapları oluşturuyor. Bugün yüz yıllık üniversite binalarının satılması, arazilerinin ranta açılması büyük bir vurgun anlamına gelmektedir. Bu nedenle sade-

ce 'üniversiteleri bölmeyeceğim' demek yetersizdir. Çünkü bölünme iktidarın üniversitelere müdahalesinin bugünkü adıdır. Ve bu ihtiyaç devam ettiği sürece müdahale eden değişse de müdahale baki kalır. Üniversitelerin özerkliği, söz yetki karar hakkına ihtiyacı vardır.

AR-GE çalışmaları ise, sermayedarların yeni projelerinin araştırılıp geliştirilmesi ve daha ucuza mal edilebilmesi için yapılan çalışmalardır. Ayrıca, AR-GE sermaye açısından çalışanlarını staj adı altında sömürerek, üniversitelerin alanlarını istedikleri gibi kullanarak büyük bir imkana dönüşüyor. CHP bu alanlara kaynak ayıracağını söyleyerek aslında sermayedarlara daha iyi hizmet edeceklerinin garantisini veriyor.

CHP ya da diğer düzen partilerinin gençliğe dönük vaatlerinin önemli bir kısmı belki kapitalist sistem içerisinde gerçekleştirilebilir. Ancak, oy avcılarının bu vaatleri hayata geçirmek gibi dertleri bulunmuyor. Onlar gençliğin umutlarını, beklentilerini ve geleceklerini istismar ederek kendi saltanatlarını sürmek istiyorlar. Bu nedenle, toplumun genç kesimleri özlemleri ve talepleri için mücadeleyi yükseltmedikleri sürece, kalıcı bir kazanım da elde edemeyecektir.

O halde, özgürlüklerimiz, özlemlerimiz ve geleceğimiz için mücadeleyi yükseltelim. Düzen partilerine oy vermeyelim, hesap soralım!

İSTANBUL'DAN DGB'LİLER

Liseliler: "İşkenceci polis hesap verecek!"

8 Haziran günü Kadıköy'de yapmak istedikleri "Karneler sizin gelecek bizim" şiarlı eylemde polisin şiddetli işkencesiyle gözaltına alınan liseliler 12 Haziran günü savcılığa ifade verdi.

İşlemler öncesi Çağlayan'daki İstanbul Adliyesi önünde açıklama yapıldı.

"POLİSTEN GÖZALTI BOYUNCA İŞKENCE"

Açıklamada, yapılmak istenen eyleme polisin izin vermemesiyle 22 kişinin işkenceyle gözaltına alındığı, gözaltı aracı içerisinde sürekli darp edildikleri, buna tepki gösteren çevredekilerin ve muhabirlerin de gözaltına alındığı belirtildi. İşkenceye karşı çıkan bir avukatın da darp edilerek polislerce gözaltına alınmaya çalışıldığı aktarılan açıklamada, götürüldükleri işkele Karakolu bahçesinde saatlerce otobüste bekletildikleri, biri muhabir iki kişinin "bir şey sakladıkları" bahanesiyle çıplak aramaya tabi tutulduğu söylendi.

Açıklama şöyle sürdü: "Gözaltına alınan bir arkadaşımızın polis şiddeti sırasında başı yarıldı ve bir süreliğine bilincini kaybetti. Polisler kanamayı gördüğü halde arkadaşımızı bir an önce hastaneye götürmek yerine araç içinde tekrar darp etti. Ayrıca bu arkadaşımızla beraber birçoğumuza elektroşok verilerek işkence sürdürüldü. Bir arkadaşımızın saldırı sırasında aldığı darbeler yüzünden saatler sonra götürüldüğü hastanede kolu alçıya alındı."

Aynı gün Ankara'da yapılan karne eylemine yapılan saldırının, mücadele edenlerden duyulan korkuyu ifade ettiği belirtilen açıklamanın devamında şunlar söylendi: "Bize 'terörist' diyerek, 'terör örgütü üyesi' diyerek eylemimizden korkusunu saklamaya çalışanlar, bizim işkenceci polise bıçakla saldırdığımızı söylüyorlar. Soruyoruz: Ellerimiz ters kelepçeliyken nasıl oluyor da bıçakla polise saldırıyoruz? Peki hangi kamera görüntüsüne dayanarak, hangi tutanağa dayanarak bu yalanı ortaya atıyorlar? Üstümüzü aradıklarında hangimizden bıçak çıktı, çıktıysa neden bunun hiçbir kaydı yapılmadı?"

Bu düzen “Senle yıkılır!”

Seçim süreci başladığından bu yana gençliğe yönelik bol vaatler sıralayan partilerden biri, toplumsal muhalefetin büyük bir kısmının desteğini de alan HDP’dir. Bir toplantıda okunan “Gençlik Meclisleri Seçim Bildirgesi”nde belli başlıklar altında gençliğin sorunlarına dair çözümler sunuluyor. Burada yalnızca en çarpıcı birkaç tanesini incelemek dahi “çözümler” konusunda bir fikir verecektir.

Bildirge, “Parasız bilimsel, anadilde, cinsiyet eşitlikçi eğitim” başlığı altında gençliğin “söz, yetki, karar” sahibi olacağı özgür bir yaşamdan bahsediyor. Kuşkusuz gençlik özgür bir yaşamı ve geleceği hayal ediyor. Ancak bu düzen sınırları içinde kaldıkça, gençliğin “söz, yetki, karar” hakkını kullanabilmesi mümkün gözüküyor. Zira bu düzende başta eğitim olmak üzere gençliğin tüm hakları ve geleceği sermayenin ihtiyaçlarına, yani sermayenin sözüne ve kararına göre belirleniyor. Yine parasız, bilimsel, anadilde ve eşitlikçi bir eğitim bu düzenin sınırlarını fazlasıyla aşıyor. Çünkü bu düzende eğitim sermayenin ihtiyaçları çerçevesinde gittikçe ticarileşen bir yatırım alanı haline gelmiş bulunuyor. Sermayenin genel eğilimi ne ise, yani ihtiyacı ne ise buna uygun eğitim modelleri belirleniyor. Aynı zamanda HDP’nin işaret ettiği kültürel çözümlerin uygulanabilmesi parlamento sınırlarını aşan bir mücadeleden ve kalıcı hale gelebilmeleri toplumsal devrimden geçiyor. Zira belli başlı yasal düzenlemelerle, bu sınırlarda “reformlarla” verilecek birçok hak, tıpkı daha önce olduğu gibi, sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda bir çırpıda geri de alınabiliyor.

Ayrıca seçim bildirgesinde YÖK’ün kalkacağı, öğrencilerin barınma, ulaşım ve geçinme gibi bir dizi sorununa çözüm getirileceği söyleniyor. YÖK’ün bugün üniversitelerde sermayenin bir kalesi ve baskı aracı olduğunu biliyoruz. Kuşkusuz YÖK ismen kaldırılabilir. Ancak sermayenin üniversitelerdeki egemenliğini sürdürecektir bir kuruluş ve yöntem illa ki değiştirilecektir.

HDP’nin üniversitelere dair politikasını en iyi özetleyen maddelerden birinde ise şöyle deniliyor: “*Kapitalizmin üniversiteleri kâr merkezleri haline getirmesine karşın, insan toplum ve doğa ya-*

rarına, halk için bilimsel üretim modelini benimseyeceğiz.” Seçim bildirgesindeki en çarpıcı ve kendi ile çelişen vaatlerden biri, kuşkusuz kapitalizmin üniversiteleri getirdiği hali tanımlayan ve çözümünün de mantıken kapitalizmin hizmetindeki bir parlamentoda sağlanacağını varsayan bu cümlede yer almaktadır. İnsan ve doğa yararına, halk için bilimsel bir eğitim ve üretim modeli ile kapitalizmin yan yana gelmesi boş bir hayalden başka ne olabilir ki?

Diğer bir başlıkta, erkek egemenliğinin, yani ataerkil düzenin tüm biçimleriyle okulda, sokakta, iş yaşamında mücadele edeceklerini vurguluyorlar. Bu mücadele elbette ki önemlidir. Ancak kadınların yaşadığı bugünkü sorunların kaynağının çok eskiye dayandığı da unutulmamalıdır. Sınıflı toplumların ortaya çıkışından bu yana kadın sorunu varlığını koruyor. Böylesine köklü bir sorun, ancak parlamento ile getirilecek yasal düzenlemelerin çok çok ötesinde bir mücadeleyle, toplumsal altüst oluşla çözüme kavuşabilir. Kuşkusuz bu düzenin sınırları içinde ve onun araçları kullanılarak da verilmesi gereken bir mücadeledir kadının sömürsünün, ezilmişliğinin ortadan kaldırılması. Ancak sorunun kaynağı gibi

çözümü de köklü bir değişikliktir, bu düzenin sınırlarını aşmaktadır.

HDP “senle değişir” diye toplumun tüm kesimlerine olduğu gibi gençliğe de parlamenter çözüm çağrısı yapıyor. Kuşkusuz vaatlerinin büyük bir kısmı diğer düzen partilerine göre daha ileridir. Ancak bu bir şeyi çözüyor. Sorunun özü söz konusu ileri vaatlerin gerçekleştirilmesinin ve kalıcılıştırmasının yol, yöntem ve araçlarında düğümleniyor.

Yakın yıllarda Yunanistan ve İspanya’da HDP’nin kardeş saydığı veya örnek alıp selamladığı Syriza ve Podemos’un akıbetleri orta yerde duruyor. Toplumsal hoşnutsuzluğun, sınıf ve emekçi kitle hareketi dalgasının üzerinden seçimlerde büyük başarı yakalayan, “iktidar” veya “iktidara ortak” olan bu partiler vaatlerini bir yana bıraktılar. Çünkü sorunlara karşı çözüm olarak gösterdikleri ve mücadeleyi sıkıştırdıkları “parlamentolar” bu düzenin, yani burjuvazinin egemen olduğu, kapitalizmin yürütücüsü olan parlamentolardır. Söz konusu iki ülkede son sözü burjuvazi adına Troyka (Avrupa Birliği-Avrupa Merkez Bankası ve Uluslararası Para Fonu) söyledi. Yunanistan’da Syriza Avrupa Birliği’nin yıkım yasalarını, Yunanistanlı işçi ve emekçilerinin yaşadığı sömürüyü arttıran kemer sıkma politi-

kalarını bir çırpıda gerçekleştirdi.

Elbette burjuva parlamenter düzende zaman zaman belli değişiklikler olabiliyor. Ancak bu değişiklikler sermayenin çıkarları doğrultusunda bir hamlede geri alınabiliyor. 7 Haziran 2015’te sandıklar ve seçim tüm topluma adeta zafer ve devrim gibi algılatılmıştı. Bir adım sonrasında onlarca katliam yaşadık. Baskı ve zorbalık durmaksızın arttı. 7 Haziran’ın “parlak tablosu” bir çırpıda yok edildi.

Toplumun büyük kesimi bir çıkış yolu ararken, seçimleri, sandıkları ve burjuva parlamentolarını çözüm olarak gösterenler bizleri yine aynı hayaller ile oyalıyorlar. Yaşamın özneleri olan bizleriz. Bu düzen bizle değişir, ancak parlamenter hayallere verilen bir oyla gelebilecek değişim kalıcı olmayacak ve bizim taleplerimizi karşılamayacaktır. Bu düzen temelden çürümüş, yıkılmaya mahkum bir düzendir. Bizlere koyu bir karanlık ve geleceksizlik vaat etmektedir. Bu yüzden bizler için düzenin değişmesi değil, yıkılması gerekir. Okullarda, semtlerde, sokaklarda, kısacası yaşamımızın her alanında örgütlülüğümüzü arttırıp, bu düzene karşı mücadele edeceğiz.

Bizler gençlik olarak seçimimizi çoktan yaptık: Düzene karşı devrim!

İSTANBUL’DAN BİR DGB’Lİ

Gençlik gelecektir!

8 Haziran günü liseli gençlik örgütleri olarak gerçekleştirdiğimiz “Karneler sizin, gelecek bizim!” şiarlı karne eylemine polis alenen işkence uygulayarak azgınca saldırıda bulundu. Bu saldırı sonucu yapılan işkence tüm dünya kamuoyunda teşhir oldu.

Eylemin üzerinden yaklaşık bir hafta geçmesine rağmen yapılan işkenceler hâlâ dünyada ve Türkiye’de gündem olmaya, çeşitli sivil toplum örgütleri, gazeteler, barolar tarafından teşhir edilmeye devam ediliyor ve hukuki adımlar atılıyor. Baskı ve zorbalığın arttığı bir dönemde liselilere uygulanan şiddet toplumsal muhalefetin tepkisine konu olduğu için gündemde kaldı. Yoksa baskı ve zorbalık toplumun ilerici-muhafaz kesimlerine yönelik artarak devam ediyordu ve hâlâ da ediyor.

Artık toplumsal meşruiyetini tümünden kaybeden AKP iktidarı ekonomik krizin derinleşmesiyle, toplumsal yaşamdaki çelişkilerin artmasıyla birlikte iyice köşeye sıkıştı. Bu nedenle başta toplumun ilerici-devrimci güçlerine ve işçi-emekçilere yönelik elinde tuttuğu en büyük sopayı, baskı ve zor aygıtını bir kez daha devreye soktu. 68 haftadır direnen kamu emekçilerinin direniş alanları işgal edildi. Bir hafta içerisinde toplam 60’a yakın kişi gözaltına alındı. Ankara Yüksel Caddesi’nde kamu emekçilerinin eylemlerine yönelik uygulanan şiddetin dozu daha fazla artırıldı. Son olarak 8 Haziran günü Türkiye tarihine işkence tarihi olarak yazıldı.

Liselilerin yapmak istediği karne eylemine son yılların en azgınca saldırısı

gerçekleştirildi. Tüm bunlar, bilindiği gibi gizli kapaklı sokak aralarında veya karakolların kör noktalarında yapılmadı. Sokak ortasında, onlarca insanın telefonları ile kayıt altına aldığı gözaltı otobüslerinin içerisinde yapıldı. Alenen yaptıkları işkence ile topluma verilmek istenen mesaj “Biz liselilere bunu yapıyorsak size ne yapmayız?” oldu.

Devlet bu kadar teşhir olduktan sonra işkencelerin üstünü örtmek için, eylemcilerin “bıçaklı saldırı” gerçekleştirdiğinden Kadıköy’de dükkanları yaktığına kadar asılsız ve komik sayılabilecek yalan haberler yaymaya çalışmış ve kendisini dünya kamuoyunda bir kez daha teşhir etmiştir. Bununla da yetinmeyip lise öğrencilerinin yaşını büyütüp basına servis etmiş, lise öğrencisi olmayanlara “terörist” diyerek yapılan işkenceleri meşurlaştırmaya çalışmıştır. Özellikle yoldaşlarımız hakkında bir dizi asılsız haberler sunarak, direkt hedefler haline getirerek eylemin altını boşaltmaya çalışmıştır.

***

Bu sürecin gündeme gelmesi ve gündemde kalmasında birçok etken bulunmaktadır. İlk olarak şunu ifade edebiliriz; toplum üzerinde uygulanan her tür saldırı günbegün birikim yaratıyor. Bunun bir tepkiye dönüşmesi ise bir süreç işi. Seçimlerin erkene alınmasının ve saldırıların bu döneme denk gelmesinin de bir etkisi var. Düzen siyasetinin icazetinde de olsa insanlar siyasal olarak kutuplaşmış, politize olmuş durumda. Bu politizasyonun düzenin sınırlarını aşması ise bu tür olayların etkin teşhirine ve propagandasına bağlı.

Bunun bilincinde olan düzen partileri ise her ne kadar AKP karşısında bir muhalefet ortaya koymaya çalışsa da, bu muhalefetin düzenin sınırlarını aşmasını istememekte. Örneğin, liselilere uygulanan şiddet sonrasında gözaltılar hastaneye getirildiğinde aynı saatlerde Muharrem İnce’nin Kadıköy mitingi vardı. Hastane önüne her türden düzen

partisi geldi. İyi Parti’den CHP’li vekillere ve HDP milletvekili adaylarına dek. Aynı saatlerde Muharrem İnce bir “toplumsal infial” yaratmak istemediğini söyleyerek hastane önüne çağrı yapmadı ve sadece miting alanında kendi propagandası için kullandı.

GENÇLİK ÖFKE BİRİKTİRİYOR

Tüm toplumu zapturapt altına almak isteyenler elbette ki gençliği de hedef alıyor. Bu kapsamda özellikle son yıllarda liselerde eğitimin niteliğinden müfredatın konularına, sınavların adından okulların nitelikli-niteliksiz olarak ayrılmasına kadar eğitim sistemi sürekli bir değişikliğe uğradı ve uğramaya da devam ediyor. Eğitimin her alanını dinci gericiğin hizmetine sunan AKP iktidarı okulları eğitim alanlarından çok cihatçıların yetiştiği, gericiğin aşılandığı alanlar haline getirdi. Üniversitelerde eğitim artık gittikçe ticarileşti, köklü üniversiteler bir bir bölündü ya da niteliği düşürüldü. Tüm bunlarla birlikte toplumda olduğu gibi liselerde, üniversitelerde artan hoşnutsuzluk ve biriken öfkeye karşı verilen cevap, ilerici-devrimci öğrencilerin okullardan atılması, uzaklaştırılması ve bir dizi soruşturmayla baskı altına alınmak istenmesi oldu.

Gençlik tüm bu saldırılara karşı öfke biriktirmektedir. Boğaziçi Üniversitesi’nde Efrîn işgaline karşı duruş ortaya koyan, üniversitelerinin bölünmesine karşı haftalarca meydanlarda olan üniversiteliler ve son olarak zorbalığın karşısında direnen liseliler bir mesaj vermektedir: Gençlik gelecektir! Özgürlüğünden ve geleceğinden vazgeçmeyecektir!

DEVİRCİ LİSELİLER BİRLİĞİ

Türkiye’de gençliğe reva görülen: Ne istihdam ne eğitim!

Türkiye’de özellikle kadınlar arasında olmak üzere gençlik içerisinde işsizlik sorunu giderek yakıcı bir şekilde hissediliyor. Resmi hesaplamalarda “işsiz” kapsamına dahi girmeyen, eğitimde de istihdamda da yer almayan genç nüfusun oranı ise giderek büyüyor.

AB istatistik kurumu Eurostat “Çalışmayan, eğitim ve öğrenim görmeyen gençler” (NEET) başlıklı araştırmasını yayınladı. Araştırmada, AB üyesi ülkelerin yanı sıra Türkiye, Karadağ, Makedonya, Norveç, İzlanda ve İsviçre’de, ne

istihdamda katılan ne de eğitim gören 18-24 yaş arası nüfus incelendi.

Türkiye söz konusu nüfusun en yüksek olduğu ikinci ülke oldu. İlk sırada yer alan Makedonya’da, ne çalışan ne eğitim gören genç nüfusun oranı yüzde 32 olurken, Türkiye’de bu oran yüzde 30,8 oldu. Ne çalışan ne eğitim gören kadın nüfusun oranı ise Türkiye’de yüzde 43,6 oldu. Türkiye bu oranla ilk sırada yer alırken, Makedonya yüzde 32,2 ile ikinci oldu. Türkiye’de çalışmayan ve eğitim görmeyen genç erkek nüfusun oranı

yüzde 18,2 oldu.

Çalışmayan ve eğitimde yer almayan genç nüfusun oranının AB ortalaması yüzde 14,3 oldu. Ortalama oran, erkeklerde yüzde 13,9, kadınlarda yüzde 14,7 seviyesinde.

AB üyesi ülkeler arasında söz konusu oranların en yüksek olduğu ülke yüzde 25,7 ile İtalya, en düşük orana sahip ülke ise yüzde 5,3 ile Hollanda oldu. 34 ülke arasında çalışmayan ve eğitim görmeyen nüfusun oranının en düşük olduğu ülke ise yüzde 4,1 ile İzlanda oldu.

Devrime adanmış bir ömür: Clara Zetkin

Clara Zetkin, 5 Temmuz 1857 tarihinde, dönemin Alman devletlerinden biri olan Saksonya'da doğdu. O dönem Saksonya'da, sosyal demokrat önderler Wilhelm Liebknecht ve August Bebel öncülüğünde faaliyet gösteren Saksonya İşçi Birliği dernekleri bulunmaktaydı. Clara'nın babası öğretmendi ve Clara küçük yaşlardan itibaren sanat ve edebiyatla iç içe büyüdü. Felsefe, şiir ve romana yatkınlığı küçük yaşlardan itibaren kazandı. Okudukları içerisinde 1789 Fransız Devrimi'ne dair yazılar da bulunuyordu.

DÜNYADA SINIF TARİHİNDE GELİŞMELER

Clara'nın yaşadığı çağ insanlığın ilerleyişinde özel bir evredir. Avrupa'yı sarsan 1848-49 burjuva devrimleri kapitalizme büyük bir itilim sağlar, sanayinin gelişmesine proletaryanın gelişimi eşlik eder. 1850-70'de Almanya, İtalya, Romanya, Sırbistan olmak üzere dört yeni devlet doğar. Rusya'da kölelik kaldırılır. Rusya, Avusturya ve Prusya arasında bölüşülen Polonya'da başkaldırıları gerçekleşir. Öte yandan kapitalizm bütün dünyayı sarmaktadır. 1864 yılına gelindiğinde kapitalizmin sefil bir yaşama ittiği işçilerin biriktirdiği mücadele dinamikleri Marx ve Engels öncülüğünde proleter partisi kurulmasına doğru yol almaktadır. Dünya çapında ilk işçi örgütlenmesinin, I. Enternasyonal'in kuruluşu bu döneme denk gelir.

1871'de ilk proleter devrim olan Paris Komünü gerçekleşir. Almanya Sosyal Demokrat Partisi (SPD) liderleri, A. Bebel ve W. Liebknecht Paris Komünü'nü alkışladıkları için 1872 yılında "vatana ihanet"-le suçlanıp mahkemeye çıkarılırlar.

Paris Komünü yaşanırken henüz 14 yaşında olan Clara, öğretmen okulunu bitirdikten sonra, 20 yaşına geldiğinde son nefesine kadar kalacağı mücadele saflarında yerini alır.

1870'li yıllar Almanya'da sanayi gelişiminin hızlandığı dönemlerdir. Karteller, tröstler oluşmaya başlar. Sanayinin gelişimi, aynı zamanda işçi sınıfı saflarının kalabalıklaşmasını doğurur. Sosyalist hareket filizlenmektedir. Bismarck hükümeti, büyüyen sosyalist harekete karşı önlemler almaktadır. Sosyalistlere yönelik özel bir yasa, "istisna yasası" çıkarılır. Sendikalar kapatılır, sosyalist basın yasaklanır,

sosyalist içerikli kitaplar toplatılır. Kitleler halinde tutuklamalar gerçekleşir. Yargılama seremonilerine dahi başvurulmadan partili militanlar sürgün edilir. Baskılara rağmen Almanya Sosyal Demokrat Partisi kitleler içerisinde sosyalizm propagandası yapmaya devam eder.

Clara'nın, öncesinde yayınlarını takip etmeye başladığı SPD saflarına geçişi bu döneme rastlar. Clara, baskı koşullarının mağdur ettiği göçmen ailelerine yönelik çalışmalarda yer alır. Sonradan evleneceği Osip Zetkin'le bu çalışma içerisinde tanışır.

Aileyle bağlarını koparan Clara, çalışmak durumundadır, zengin ailelerin çocuklarına öğretmenlik yapar. Çalışırken aşağılanmayı bizzat yaşar, emeği görmezden gelinir, ayrımcılığa uğrar.

Bismarck hükümetinin saldırıları ke-sintisiz sürmekte ve şiddetlenmektedir. Siyasi göçmenler sürülür, Osip sınır dışı edilir, Fransa'ya gider. Clara ise olası bir tutuklanma tehdidine karşın İsviçre'ye yola çıkar. Clara ve Osip, yola çıkmadan önce birbirlerine duydukları sevgiyi itiraf ederler ve bir daha buluşmak için birbirlerine söz vererek ayrılırlar.

Clara, İsviçre'de SPD'nin yayın organı *Sozial Demokrat*'ın Almanya'ya ulaşması için kuryelik görevini üstlenir. Genç ve deneyimsiz olmasına rağmen Alp Dağları'ndan Almanya sınırına ilerleyen tehlikeli yolculara çıkar ve her seferinde

devrimci yayınları muhataplarına ulaştır-mayı başarır.

Sonrasında Paris'e giden Clara, sözleştikleri gibi Osip'i bulur ve evlenirler. Paris'te, Fransız İşçi Partisi içinde çalışma yürütürler. Marx'ın kızı Laura'yla ve eşi Paul Lafargue ile tanışır. Zetkin çiftinin burada çok zor bir yaşamları olur. Geçimlerini ilerici gazete ve dergilere yazdıkları makalelerden, çevirilerden ve verdikleri derslerden sağlamaya çalışırlar. Kadın yazarlara daha düşük ücret verildiği için Clara yazılarında Osip'in imzasını kullanır. Çocuklarıyla birlikte çok sefil bir yaşam sürerler. Kötü yaşam şartları nedeniyle bir süre sonra Osip veremden ölür.

SPD 1890 yılındaki Reichstag (Mec-lis) seçimlerinde 1,5 milyon oy alır. Öte yandan parti içinde olumsuz gelişmeler yaşanmaktadır. Seçim sonuçlarını bir ölçüt olarak değerlendiren Bismarck hükümeti, kitlelerin hoşnutsuzluğunun ileriye sıçramasından korkar, anti-sosyalist yasayı uzatmaya cesaret edemez. Sıkıyönetim koşullarının ortadan kalkmasıyla devrimci militanlar bu süreçte Almanya'ya dönmeye başlarlar. Clara da bunlar arasındadır. Almanya'yı bir baştan bir başa dolaşır, kadın ve çocuk emeğini de içine katarak azgınca sömüren vahşi kapitalizmi yakından gözlemler. Özellikle kadınların çalışma koşullarına dikkat çeker ve kadınların mücadele saflarına çekilmesi için özenli bir çalışmanın, özgül

örgütlenmelerin olması gerektiği yönlü düşüncelerini olgunlaştırır.

Burjuva sınıfının azgın sömürüsü tüm çıplaklığıyla görülürken, SPD burjuva politikalarını benimsemeye başlamaktadır. 1891 yılında Erfurt Kongresi toplanır. Kongrede SPD yeni bir program benimser. İktidar perspektifi terk edilir. İşçi sınıfı mücadelesi reformlara indirgenir, proleter devrimden vazgeçilir. Alman sosyal demokrasisinde oportünizm gittikçe gelişir. Bernstein gibi burjuva politikası sözcüleri çıkar. Devrim cephesi terk edilir. Almanya'da tekellerin hızla geliştiği, Alman kapitalizminin emperyalizme yol aldığı, yeni sömürge, fetihler, ilhak hedeflerini yoğunlaştırdığı bu süreçte SPD, hızla burjuvaziye entegre olma yolunda ilerlemektedir.

Marx ve Engels'in büyük özen gösterdiği SPD'nin kapitalizmden sosyalizme barışçı ve aşamalı geçiş düşünceleri ve parlamenter hayranlığı, Engels tarafından şiddetle eleştirilir. 1895'te Engels'in ölümünden sonra II. Enternasyonal'de oportünistlerin nüfuzu güçlenmeye başlar. I. Enternasyonal'le devrimci işçi partilerinin kurulması çağrısı, II. Enternasyonal'de toplumsal reform partileri adımlarına dönüşmüştür. Bu yozlaşmaya gerici burjuva rejiminde bakanlık görevini kabul eden "sosyalist" Millerand olayı eşlik eder.

Almanya örneğinde geriye doğru gi-

den gelişmeler yaşanırken, Rusya'da işçi hareketinin ileriye çıkışlarına tanık olunmaktadır. Clara, Osip üzerinden yakından tanıma fırsatı bulduğu Rus devrimci hareketi tarihinde 1905 yılında gerçekleşen devrimi de selamlar ve Rosa ile birlikte mitingler, gösteriler, eylemler örgütleyerek, dayanışmada bulunur. Bu enternasyonalist dayanışmadan ötürü, *"Halklar arası düşmanlık tohumları ekmek"* nedeniyle mahkemeye verilir.

Marksizm'in ilkelerinden kopmayan Clara, 1907 yılında II. Enternasyonal'in 7. Kongresi'nde emperyalist savaş karşıtı konuşmalar yapar. Kadınlara oy hakkı mücadelesinde Avusturyalı sosyal demokratların gericiliğini ve bu sorunu burjuvazinin çözüme kavuşturacağı yanılsamalarını şiddetli bir şekilde eleştirir. Ayrıca ilk sosyalist kadın konferansının toplanmasında belirleyici rol oynar. İşçi sınıfının, özelinde emekçi kadınların eşitlik ve özgürlük taleplerinin günü olan 8 Mart'ın tarihe yazılmasına öncülük eder. 1910 yılında, Danimarka'da II. Enternasyonal'e bağlı İlerici Kadınlar toplantısında her yılın 8 Mart'ının, grev yaparken çıkan yangında ölen kadın işçilere atfedilmesini önerir. Kadın işçileri sosyal-demokrat işçi hareketine çekmek için muazzam bir çalışma yapar ve yaptığı çalışmalarla insanlığın bağımsızlığı için dövüşen proleterleri, insan soyunun yarısının esirliğe mahkum olmasını kabul etmemeye çağırır.

Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşında (1914-18) Clara, Rosa Luxemburg, Karl Liebknecht ve Franz Mehring'le birlikte bu yağma savaşının iç yüzünü teşhir eder. Clara Rusya, Fransa, İtalya, İngiltere ve İsviçre'de emperyalist savaşa karşı olan kadın örgütleriyle temasa geçer. Bern'de Kadınlar Konferansı'nı toplar. Vatana ihanet suçundan tutuklanır, hastalığı nedeniyle yoldaşlarının temin ettiği kefaletle serbest bırakılır.

SPD'nin devrim kaçkınlığından sonra bu çizgiyle ayrıışan Rosa Luxemburg, Karl Liebknecht ve Clara gibi enternasyonalistler Spartakistler Birliği'ni kurarlar.

1917'de Sosyalist Ekim Devrimi Rusya'da zafer kazanır. 1918 Kasım'ında Almanya'da ayaklanmalar yaşanır. SPD bu kez Alman devrimine ihanet eder ve karşı-devrimci safa geçer. Karl Liebknecht ve Rosa Luxemburg katledilirler. Bu süreçte çok ağır hasta olan Clara Zetkin, sağlığına kavuştuğunda SPD ile tüm ilişkilerini keser. Almanya Komünist Partisi'nin merkez komitesine girer.

Clara, mücadele hayatı boyunca parti içerisinde kadın hareketini örgütlemek, ona devrimci yön vermek, kadınlar arasında özel bir çalışma yürütecek parti seksiyonları oluşturmak vb. alanlarda büyük bir özveri gösterir, çalışma hattı

çıkarcı. Kadının hem ağır şekilde sömürülmesi hem de erkek kölesi ikinci cins indirgenmesi nedeniyle daha özel bir çalışmanın, ajitasyon-propagandanın hedefi yapılması gerektiğini savunur. Bu soruna yönelik ilgisizliği ya da dogmatik tutumları sürekli eleştirir. Buna yönelik çalışmanın önemini kavratmakta ve ortaya somut bir çalışma koymakta büyük bir çaba gösterir. Bu çabasında, Lenin Clara'yı yalnız bırakmamış ve destek olmuştur.

Almanya'da Hitler, İtalya'da Mussolini önderliğinde faşist dalga güçlenmeye başladığında, ilerleyen yaşına rağmen Clara yine tarihsel görevlerinin sorumluluğuyla davranır. Faşizmle Uluslararası Savaşım Komitesi başkanlığına getirilir. *"Faşizm dünya burjuvazisinin işçi sınıfına karşı genel saldırısının en yoğun biçimidir"* diyen Clara Zetkin, bugün de mücadelede ışık tutmaktadır.

Yaşamının son yıllarına doğru Almanya meclisine (Reichstag) seçilir. Ağır hastalığına rağmen meclise giderek, en yaşlı üye olarak konuşmasını yapar. Konuşmasını Rusya'da gerçekleşen Ekim Devrimi'nin yol göstericiliğinde Alman Sovyet meclislerinin kurulması temennisiyle bitirir.

Faşizm Almanya'da daha da güçlenir. Reichstag faşistler tarafından yakılır ve suçu komünistlere yıkılmaya çalışılır. Almanya Komünist Partisi kapatılır, tutuklamalar ve faşistler tarafından katliamlar yoğunlaştırılır. Hitler iktidara gelir. Clara, hasta yatağında *"Lenin'in bütün dünya kadınlarına vasiyeti"* broşürünü yazdırır. Alman emperyalizminin gittikçe artan saldırılarına karşı işçi sınıfını uyarır. Emperyalizmin 1917'de Kızıl Ekim tarafından yenilgiye uğratılmasının öcünü almak için emperyalistlerin yeni bir dünya mezbahası açmaya çalıştıklarını ve bunun onlar için ölüm dirim kavgası olduğunu söyler. Bütün ulusların kadın ve erkek emekçilerinin enternasyonalist dayanışma içerisinde olmasının zorunluluğunu belirtir. Kapitalizmin esaretinin ancak devrimle yıkılacağını söyler.

Bir ömür boyu sosyalizm mücadelesiyle yaşamış Clara Zetkin, 20 Haziran 1933 tarihinde hayata gözlerini yumar.

"Hayatın olduğu her yerde savaşmak istiyorum!" diyen Clara Zetkin, doğup büyüdüğü toprakların yanı sıra, mücadelenin ve devrimci ihtiyaçların gerektirdiği pek çok yerde bulundu ve son nefesine kadar devrimci mücadelenin ön saflarında yer aldı. N. Krupskaya'nın dediği gibi, *"Clara Zetkin, gerçek anlamda bir enternasyonalistti!"*

Adı ve mirası dünya devrim mücadelesinde daima yaşayacaktır...

Sınıf dayanışması ile kazanacağız!

Belki birçoğumuz Flormar'daki sendikalaşma süreci ile başladık hak arama mücadelesine. Flormar'da yaşadık düşük ücreti, hak gaspını, onur kırıcı davranışları... Kimilerimiz çalıştığımız başka yerlerden aşkar patronların, şirket yöneticilerinin sömürü ve mobbing politikalarına. Ve bizler yine çalışma yaşamının dışında bir de evde sorumluluklar yüklüyük. Çifte sömürü ile geçen yaşamlarımızda "artık yeter" dedik ve yaşamın yarısı olan bizler kavganın da yarısı olduk.

Flormar'daki birkaç aylık sendikalaşma sürecinde, işten atılma süreçlerinde, özellikle direnişin geride kalan bir ayında çok şey öğrendik. Flormar patronu arkamızı dönüp gideceğimizi sandı, mücadeleye devam dedik. İçeride olanlarımızı korkutmaya çalıştılar, sendikayı, direnişçileri açıktan sahiplenmekten geri durmadık. Üç günde 90'ımızı alkışladığı, ısıklı çaldığı, el salladığı için işten çıkardılar. Yılmadan, başımız dik çıktık ve direnişte yerimizi aldık.

Flormar'da direnişin coşkusu bizleriz. Flormar'ın kadın işçileri olarak direnişin simgesi olduk. Birçok direniş biz kadın işçilerin en direngen, en kararlı olduğuna tanık oldu. Tek başına direnirken bile bizi hiçbir şey vazgeçiremedi. Desa Deri'de, Entes'te, Kiğılı'da, Yazaki'de gördüler kararlılığımızı. Kalabalık direnişlerin de en önünde duran, en sonuna kadar mücadeleye güç katanlarız. Sümerbank'ta, TEKEL'de, Aymasan'da, Hey Tekstil'de, LCW-Meha'da, Novamed'de, Greif'ta ve daha nicelerinde...

FLORMAR'IN PATRONLARINA KARŞI FLORMAR'IN İŞÇİLERİYİZ!

Bizler Flormar'ın kadın işçileriyiz. Ne diyoruz Flormar patronuna? "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek" diyoruz. Kadını ile erkeği ile tek yumruk olmasını bilirsek o yumruk patronların üzerine iner.

Patronlar karşımızda bir sınıf, kadını ile erkeği ile. Karşımızda bir sınıf varsa biz de işçi sınıfı olarak örgütlü davranmalıyız. Kadını ile erkeği ile gücümüzü büyüttmeliyiz. Kadın bir patron, kadın bir sermaye sınıfı sözcüsü ile bizler nasıl bir dayanışma içerisinde olabiliriz. Biz tüm iyi niyetimizle kadın olmaktan dolayı yaşadığımız sorunlarda ortaklaşarak diyerek adım atsak da sermaye sınıfının ve patronların düzeninden yararlanan kadınlar buna karşılık bir adım atarlar

mı? Bir kere onlar bizimle aynı sorunları yaşamıyorlar, sorunlarımız ortak değil. Ve en az bunun kadar önemlisi, onların sömürü düzeninin devam edebilmesi için bizlerin işyerinde ucuz işgücü olması, evde yemekten temizliğe, çocuktan yaşlı bakımına her şey üzerimize yıkılması baki kılınır. Çünkü o kadın patronlar demezler ücretsiz ve nitelikli kreş açalım, demezler kadın işçilerin yaşadıkları bölgelerde ücretsiz yemekhaneler, çamaşırhaneler açalım.

Kadın patronlar demiyor ki bu benim hemcinsimdir, ona ayrıcalıklı davranayım. O da benim gibi kadın, derdini anlamaya çalışayım. Gördünüz mü böyle bir örnek, duydunuz mu? Kadın dayanışması diyenler patronların örgütlerinin başına, şirketlerin başına, patronları temsil eden devlet kurumlarının başına kadınlar gelince alkış tutuyorlar. Günlerce fabrika önünde direnen Hey Tekstil işçilerinin patronu bir kadındı, üstelik patronlar örgütlerinden biri TOBB'un yöneticilerindendi. Ne yaptı? Sendikalaştığı için işçileri işten attı. İşten attıklarının hakkını vermedi. Direnen kadın işçiler de dahil tüm işçilere polisi saldırttı, gözaltına aldırttı.

Biz kadın işçilerin sömürüyü çifte yaşamalarının sonuçları olarak daha özel sorunlarımız, bize has taleplerimiz var elbette. Kadın işçiler olarak daha güçlü olmamız, daha kararlı durmamız gerek, bunun için gücümüzü birleştirmekten elbette vazgeçmeyelim. Ama kazanmak için erkek sınıf kardeşlerimizin de bizim sorunlarımızın farkına varmalarını, bizim taleplerimiz için de mücadele etmelerini sağlamamız gerek. Ayrıştırmak, ayrı durmak değil. Ortak mücadele yürütmek, hak ve özgürlük mücadelesi için büyük önem taşımaktadır. Sınıfımızı bilelim, kadın işçiler olarak kenetlenelim, yaşamın her alanında hep daha ileriye çıkalım. Erkek sınıf kardeşlerimizle omuz omuza olmayı sürdürelim.

İŞÇİ-EMEKÇİ KADIN KOMİSYONLARI

NİŞANTAŞI
HOSPITAL
Dr. Nispeti Turgut

Kahrolsun sermaye diktatörlüğü!

**Yaşasın sosyalist
işçi-emekçi
cumhuriyeti!**

